

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Předpoklady rozvoje cestovního ruchu vybraných destinací Skotska

Předpoklady rozvoje cestovního ruchu v destinacích
Edinburgh, Isle of Skye a Aberdeen

Bakalářská práce

Autor: Hana Krobotová
Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Jiří Štyrský, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 31.7.2017

Hana Krobotová

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu bakalářské práce doc. PaedDr. Jiřímu Štyrskému, CSc. za metodické vedení práce, cenné rady a pomoc, kterou mi poskytl v době vypracování této práce. Dále bych chtěla poděkovat panu RNDr. Ladislavu Peškovi a paní Andree Málkové za poskytnutí rozhovoru. V neposlední řadě patří poděkování také mé rodině.

Anotace

Bakalářská práce studuje předpoklady rozvoje cestovního ruchu vybraných destinací Skotska – Edinburgh, Isle of Skye a Aberdeen. Cílem práce je zodpovězení uvedených otázek. Teoretická část je věnována analýze pojmu cestovní ruch, významu cestovního ruchu, vymezení některých pojmů cestovního ruchu a vývoji a vývojovým trendům cestovního ruchu. Dále je věnována informačnímu minimu o Skotsku a o zvolených destinacích za pomoci dostupné odborné literatury, internetových zdrojů a ostatních publikací. Také jsou zde popsány předpoklady rozvoje cestovního ruchu země. Praktická část se skládá ze sestavení a vyhodnocení dotazníku a ze dvou strukturovaných rozhovorů s pracovníky cestovních kanceláří zaměřených na poznávací zájezdy do Skotska.

Klíčová slova: Skotsko, Edinburgh, Isle of Skye, Aberdeen, cestovní ruch

Annotation

Title: Assumptions of the tourism development in selected areas of Scotland

This bachelor thesis studies the assumptions of tourism development in selected areas of Scotland; Edinburgh, Isle of Skye and Aberdeen to be more precise. The aim of the thesis is to answer mentioned questions. It is made up of two parts, the first being theoretical. This is devoted to the analysis of the definition of some of the concepts of tourism, the therein the importance of tourism in general and the development and development trends of tourism. This then leads onto the individual destinations of using available literature, internet sources and other publications. Also explored are the assumptions of the development of tourism of the country. The second part is practical and consists of the compiling and evaluating the questionnaire focusing on visitors from Czech Republic, who in the past have visited Scotland and of two structured interviews with the employees of a travel agencies predominantly focused on sightseeing trips to Scotland.

Key words: Scotland, Edinburgh, Isle of Skye, Aberdeen, tourism

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Cíl práce.....	2
2.1	Cíl a důvod výběru tématu práce	2
2.2	Výzkumné otázky	2
3	Metodika zpracování a rešerše nejužitečnějších zdrojů	2
4	Teoretická část - cestovní ruch	4
4.1	Definice cestovního ruchu	4
4.2	Význam cestovního ruchu.....	5
4.3	Vymezení základních pojmů cestovního ruchu	6
4.4	Vývoj a vývojové trendy cestovního ruchu	7
5	Charakteristika Skotska a zvolených destinací.....	8
5.1	Skotsko	8
5.2	Edinburgh.....	9
5.3	Isle of Skye	10
5.4	Aberdeen	11
6	Předpoklady rozvoje cestovního ruchu Skotska	12
6.1	Selektivní předpoklady	12
6.2	Lokalizační předpoklady	14
6.3	Realizační předpoklady.....	15
6.3.1	Letecká doprava	15
6.3.2	Silniční doprava.....	16
6.3.3	Železniční doprava	16
6.3.4	Autobusová doprava	17
6.3.5	Trajektová doprava.....	17
7	Dotazníkové šetření	18

7.1	Dotazník.....	19
8	Výsledky dotazníkového šetření	41
9	Řízené rozhovory s pracovníky cestovních kanceláří pořádající zájezdy do Skotska.....	43
9.1	Řízený rozhovor č. 1 s pracovníkem cestovní kanceláře pořádající zájezdy do Skotska.....	43
9.2	Řízený rozhovor č. 2 s pracovníkem cestovní kanceláře pořádající zájezdy do Skotska.....	46
10	Závěr - shrnutí výsledků, doporučení.....	48
11	Seznam použité literatury	52
12	Přílohy.....	56
12.1	Seznam obrázků	56
12.2	Seznam grafů	56
13	Obrázkové přílohy.....	58
14	Zadání práce	68

1 Úvod

V dnešní době cestuje ve svém volném čase velké množství lidí a cestovní ruch se stal neodmyslitelnou součástí životů mnoha lidí. Po uspokojení základních nezbytných lidských potřeb mají lidé dostatek volného času a finančních zdrojů a tak hledají způsob jak uspokojit své zbytné potřeby jako jsou různé aktivity nebo poznání, které je učiní šťastnými a spokojenými. Jednou z těchto aktivit je cestování. A právě Skotsko patří k zemím, které jsou z hlediska cestovního ruchu velmi atraktivní, a to jak pro domácí, tak i pro zahraniční turisty.

Cestovní ruch není jen důležitým odvětvím skotské ekonomiky, ale také důležitým prvkem v sociální, ekonomické, environmentální a kulturní sféře. Dle portálu Scottish Government (2016) příjmy z mezinárodního cestovního ruchu v roce 2015 v zemi dosáhly 8,9 miliardy liber a tak podpora a rozvoj cestovního ruchu znamená zdravý vývoj této země. Všeobecně je známo, že Skotové jsou velice mírumilovní lidé, pro které není překážkou sblížování se s ostatními národnostmi a kulturami. Zdejší rozmanitá, místy až nedotčená příroda, jejíž krása a jedinečnost podporují vytrvalé dešťové přeháňky je ohromným lákadlem pro návštěvníky z celého světa.

Tato bakalářská práce se zabývá předpoklady rozvoje cestovního ruchu zvolených destinací Skotska. Inspirací pro zvolení právě tohoto tématu je fakt, že autorka zde několik let žila a má k této zemi blízký vztah. Prvotní výběr destinací ovlivnila skutečnost, že zvolené destinace sama několikrát navštívila. Sekundárním důvodem pro výběr těchto destinací byl fakt, že každá z těchto destinací disponuje odlišnou nabídkou atraktivit cestovního ruchu.

2 Cíl práce

2.1 Cíl a důvod výběru tématu práce

Volba tématu bakalářské práce reaguje na předpoklady rozvoje cestovního ruchu ve skotském Edinburghu, na ostrově Isle of Skye a v Aberdeenu a to z toho důvodu, že autorka tato místa několikrát navštívila. Hlavním cílem práce bylo zjistit aktuální situaci týkající se cestovního ruchu těchto zvolených destinací a vytipovat hlavní turistické atrakce těchto destinací pro české turisty. Pro dosažení cíle byly definovány otázky, na něž byly hledány odpovědi pomocí analýzy obsahů shromážděných sekundárních dat a z poznatků z primárních výzkumů, kde technikami sběru dat byl sestavený dotazník a strukturované řízené rozhovory s pracovníky cestovních kanceláří.

2.2 Výzkumné otázky

1. Jsou pro české turisty hlavní turistickou atraktivitou v Edinburghu převážně kulturní a historické památky?
2. Je ostrov Isle of Skye atraktivní turistickou destinací pro české turisty? A je jeho hlavní předností jako turistické destinace zdejší příroda?
3. Je město Aberdeen atraktivní turistickou destinací pro české turisty?

3 Metodika zpracování a rešerše nejužitečnějších zdrojů

Při sestavování stanoviska ke zpracování práce se pracovalo s kombinací kvalitativního a kvantitativního výzkumu. Jako metoda kvalitativního výzkumu byla zvolena jedna z technik sběru dat v sociálním výzkumu, forma řízeného strukturovaného rozhovoru s otevřenými typy otázek s pracovníky dvou cestovních kanceláří pořádajících zájezdy do Skotska. Trousil a Jašíková (2015, s. 63) popisují strukturovaný rozhovor jako „interakci mezi výzkumníkem a zkoumaným prostřednictvím verbálních a neverbálních vyjádření. Rozhovor bývá součástí pozorování, přičemž mezi jeho výhody patří především úzký kontakt

s dotazovaným, možnost ihned reagovat na odpovědi atd..“ A dále metoda kvantitativního výzkumu ve formě dotazníkového šetření mezi českými respondenty, kteří již v minulosti Skotsko navštívili. Trousil a Jašíková (2015, s. 87) uvádějí, že *„dotazník je nejčastěji používaným nástrojem v kvantitativní výzkumné strategii, resp. technikou, která nám umožní na velkém počtu respondentů zjistit cenné údaje“*. Nejvíce významnou součástí a metodou pro praktickou část práce je analýza dat a jejich následná úprava do potřebné podoby a celkových potřeb práce. V poslední části práce jsou shrnuty poznatky z praktické části a za podpory faktů z části teoretické jsou navržena vhodná opatření.

Teoretická východiska byla zpracována pomocí analýzy obsahů dostupné odborné literatury. Jednalo se především o díla těchto současných autorů:

WILSON, Neil a MURPHY, Alan. Skotsko. Vyd. v českém jazyce 1. Praha: nakladatelství Svojtka & Co., s.r.o., 2005, 453 s. ISBN 80-7237-907-0.

Jedná se o cestovní příručku a turistický průvodce Skotskem, který obsahuje důležité informace včetně přehledných map, plánek měst a různá praktická doporučení. Tento průvodce popisuje nejzajímavější místa, jezera, hory, hrady, města a krajiny nejen pěších turistů.

McKELVIE, Robin a Jenny. Skotsko. Vyd. v českém jazyce. Brno: nakladatelství CPress, 2011, 318 s. ISBN 978-80-264-0062-2.

Velice kvalitní a praktický průvodce Skotskem s velkým množstvím krásných fotografií a barevných map. Jsou zde k dispozici detailní popisy nejzajímavějších a nejnavštěvovanějších měst a historických či přírodních památek. Doplněné o poznatky z historie, kultury a současného života.

HUMPHREYS, Rob & REID, Donald. Skotsko. Vyd. v českém jazyce 1. Brno: nakladatelství JOTA, s.r.o. 2002, 820 s. ISBN 80-7217-053-8.

Jedná se o velice ucelený průvodce Skotskem. Detailně popisuje vyhledávané oblasti, památky i města. Jedná se o vydání z roku 2002, tak jsou některé informace týkající se cen již zastaralé.

Profesionální odborný přínos a znalost v oblasti cestovního ruchu pro vypracování zvoleného tématu práce stejně jako obsahová analýza a sloučení textů týkajících se vybraných pojmů cestovního ruchu vycházela z tvrzení těchto autorů:

ZELENKA, Josef, PÁSKOVÁ, Martina. Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přepracované a doplněné 2. vydání. Linde Praha, 2012. 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

HRALA, Václav. Geografie cestovního ruchu. 6 vyd. IDEA SERVIS, konsorcium M. Horákové, Praha, 2013, 197 s. ISBN 978-80-85970-79-1.

PALATKOVÁ, Monika. Marketingová strategie destinace cestovního ruchu. První vydání, Praha. Grada Publishing. 2006, 224+124 s. ISBN 80-247-1014-5.

HLADKÁ, Jitka. Technika cestovního ruchu. 1. vyd. Grada Publishing. 1997. 168 s. ISBN 80-7169-476-2.

RYGLOVÁ, Kateřina a kol. Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Vyd. Grada Publishing a.s., 2011, 216 s. ISBN 978-80-247-4039-3.

4 Teoretická část - cestovní ruch

4.1 Definice cestovního ruchu

Pro pojem cestovní ruch neexistuje pouze jedna obecná definice.

Zelenka, Pásková (2012, s. 83) popisují cestovní ruch jako *„komplexní společenský jev, zahrnující aktivity osob cestujících mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech ne déle než jeden rok za účelem zábavy, rekreace, vzdělání, pracovní či jiným účelem, i aktivity subjektů poskytujících služby a produkty těmto cestujícím osobám, tedy i provozování zařízení se službami pro tyto cestující osoby včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch,*

souhrn politických a veřejně správních aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity“.

Goeldner, Brent (2014, s. 4) uvádějí, „že cestovní ruch je tvořen především lidmi, kteří navštěvují konkrétní místa za účelem poznávání památek, návštěvy přátel a příbuzných a užívání si své dovolené“.

Významným mezníkem byla unifikace základních pojmů souvisejících s cestovním ruchem v roce 1991 na mezinárodní konferenci o statistice cestovního ruchu pořádanou Světovou organizací cestovního ruchu (UNWTO) v kanadské Ottavě, kde byla vymezena tato definice cestovního ruchu: „činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí (mimo místo bydliště) a to na dobu kratší než je stanovena, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě“ (Stanovená doba je u mezinárodního CR do 1 roku a u domácího CR do 6 měsíců.)

Dle autorky lze obecně také říci, že cestovní ruch je odvětví, které působí jak na životní prostředí, tak na rozvoj a vzdělávání celé společnosti. Proto by se měl jeho rozvoj podporovat.

4.2 Význam cestovního ruchu

Hladká (1997, s. 13) uvádí, že cestovní ruch je „významným ukazatelem životní úrovně obyvatelstva. Tato autorka vymezila následující společenské funkce cestovního ruchu takto:

- *„Podílí se na všestranném rozvoji osobnosti*
- *Umožňuje obnovu duševních i fyzických sil*
- *Je nástrojem preventivně léčebného působení*
- *Slouží k účelnému využití volného času*
- *Pomáhá utvářet nový životní styl*
- *Slouží jako nástroj vzdělávání a kulturní výchovy člověka*
- *Zahraniční cestovní ruch napomáhá k vzájemnému poznání a porozumění mezi lidmi, motivuje k získávání jazykových znalostí*

- *Má vědecko-informační funkci, kdy dochází k výměně informací, vědeckých poznatků (kongresová turistika)*
- *Má ekonomickou funkci – vytváří řadu pracovních příležitostí“*

Dle autorky je obecně význam cestovního ruchu také hlavně v jeho vlivu na tvorbě pracovních míst, ekonomiky a je jedním z klíčových prvků dnešní kultury.

4.3 Vymezení základních pojmů cestovního ruchu

Z hlediska mezinárodního cestovního ruchu je potřeba definovat pojem účastník cestovního ruchu, návštěvník, výletník, turista a destinace cestovního ruchu.

Zelenka, Pásková (2012, s. 590) popisují účastníka cestovního ruchu jako *„každou osobu, která pobývá přechodně mimo místo svého běžného pobytu, přičemž motivací pro cestu není výdělečná činnost v tomto místě a účastní se tedy některého druhu cestovního ruchu a formy cestovního ruchu.“*

Dle Zelenky a Páskové (2012, s. 372) je návštěvník *„jakákoliv osoba, která cestuje do jiného místa, než je místo jeho obvyklého pobytu na dobu nepřevyšující 12 po sobě jdoucích měsíců, přičemž účel návštěvy je jiný než výkon činnosti odměňované z navštíveného místa“.*

Zelenka, Pásková (2012, 623) uvádějí, že výletník *„je dočasný návštěvník, který se v navštíveném místě nebo zemi zdrží pouze jeden den, tedy bez přenocování“.*

Zelenka, Pásková (2012, s. 578) definují turistu jako *„cestujícího, který se zdrží v navštíveném místě alespoň 24 hodin za účelem využití volného času, v tomto místě též přespí v hromadném nebo soukromém ubytovacím zařízení“.*

Palatková (2006, s. 16) cituje Bartla a Schmidta, kteří označují destinaci cestovního ruchu za *„vzájemně si konkurující jednotky, jejichž společným cílem je prodej služeb v destinaci (ať už regulovaný nebo neomezený) a jež plní řadu funkcí.“*

Palatková (2006, s. 16) dále uvádí, že je destinace *„představována svazkem různých služeb koncentrovaných v určitém místě nebo oblasti.“*

4.4 Vývoj a vývojové trendy cestovního ruchu

Hladká (1997) uvádí, že za nejstarší cestovatele jsou považováni Římané, Řekové a Egypťané, kteří při svých cestách využívali kromě organizátorů cest také průvodce a tlumočníky, které si vybírali z řad místních obyvatel jako znalce místních poměrů. Tato autorka také informuje, že první doložené popisy z cest pocházejí z Řecka a jsou z oblasti Středozemního moře. Ve středověku je dle Hladké (1997) cestovní ruch spojován s nejznámějším středověkým cestopisem nazvaným Milion. Ryglová a kol. (2011) uvádějí, že se ze středověku dochovaly tištěné průvodce a popisy z cest tehdejších obchodníků.

Podle Ryglové a kol. (2011) musíme počátky moderního cestovního ruchu hledat v 17. a 18. století a to díky volnému pohybu osob, respektive šlechticů a kupců za získáváním zkušeností na cizích územích a také hlavně díky průmyslové revoluci, kde potřeba nových pracovních sil a technický pokrok vyvolala tlaky na zrušení omezení volnosti pohybu a také zrušení nevolnictví. Tato autorka dále uvádí, že první cestovní kancelář byla založena Angličanem Thomasem Cookem v roce 1841 a první zahraniční výlet se konal do Paříže na Světovou výstavu.

Foret a Foretová (2001) popisují cestovní ruch jako odvětví, které prochází řadou změn a uvádí tyto vývojové trendy v cestovním ruchu:

- Změna věkové struktury obyvatelstva - stárnutí populace
- Změna velikosti a struktury domácností – zvyšuje se počet neúplných rodin a rodin s menším počtem dětí
- Vlastnictví a užívání osobních automobilů stejně jako doprovod domácích mazlíčků je stále obvyklejší
- Ve společnosti roste zájem o zdraví a zlepšování si kondice
- Role ženy jako ekonomicky nezávislé bytosti je stále častější a z toho vyplývá potřeba krátkodobých cest a prodloužených víkendů do léčebných a rehabilitačních center
- Roste poptávka po sebevzdělání se a po zdokonalování se v jazycích, sportech jako je tenis či golf
- S vývojem informačních technologií rostou požadavky po včasných, jasných a relevantních informacích

5 Charakteristika Skotska a zvolených destinací

5.1 Skotsko

McKelvie (2012) popisuje Skotsko jako zemi, která se pyšní úchvatnou přírodou, složitou historií, tradicemi a bohatou kulturou. Autor dále uvádí, že Skotové jsou hrdí na svou krásnou zemi, která se zapsala do podvědomí ostatních národů jako země whisky a kiltu. Dle Humphreys a Reid (2002) je Skotsko zemí, která uspokojí chuť běžného turistu a že většina území jsou snadno dostupná a to včetně jezer. Dle těchto autorů je skotská historie propletena mnoha národnostními konflikty, které dělily národ na dvě části používající každá svůj vlastní jazyk. Dalším důvodem prý byl i fakt, že zde proběhla reformace náboženství, které neznamenovalo pouze konflikt mezi katolíky a protestanty, ale také mezi členy ostatních sekt. Jak dále Humphreys a Reid (2002) popisují, kromě rivality mezi sebou, zde existuje také tradiční rivalita s Anglií, která se měla uklidnit v roce 1707 vznikem Unie spojující obě země a jejich parlamenty, ale vše se znovu změnilo v roce 1745, kdy sice nedošlo ke skutečné unifikaci, ale Skotsko si dokázalo udržet vlastní právní a vzdělávací systém a také hlubokou nedůvěru ke svému jižnímu sousedovi. Tito autoři také zmiňují, že Skotové nebyli spokojení s tím, jako málo mohou ovlivňovat osud své země, které bylo zapříčiněno londýnskou vládou, a v roce 1999 díky volbám vznikl vlastní parlament, který je již v současnosti sice v plném provozu, ale stále se jedná o úplné nezávislosti v rámci Evropské Unie.

Mánert ve svém článku na portálu iDnes.cz (1999-2017) uvádí, že se Skotsko chystá reagovat na výsledek červnového plebiscitu v roce 2016, kde Velká Británie odhlasovala odstoupení z Evropské unie tím, že se pokusí znovu přehodnotit otázku své nezávislosti.

Hlavním městem Skotska je Edinburgh a největším městem je Glasgow. Wilson a Murphy (2005, s. 22) uvádějí, „že jeho rozloha je 78 722 km² a že roční export whisky je víc jak 1 miliarda láhví“. Portál Skotsko.cz (2013) popisuje, že je tato země rozložena na severní třetině ostrova Velké Británie, a že k ní náleží více jak 790 ostrovů, kde mezi nejznámější patří Isle of Skye a Haris-Lewis a dále, že se zde nachází několik sladkovodních ploch, mezi ty nejznámější patří Loch Ness nebo

Loch Lomond. Jak dále tento portál uvádí, dalším důležitým místem této země je město Aberdeen, které se také nazývá „*Stříbrné město se zlatými písky*“ a to v souvislosti se stavbami ze žuly, které jsou k vidění po celém městě. Město hraje důležitou roli v ekonomice a to díky svému rozvoji naftového průmyslu.

5.2 Edinburgh

Edinburgh je hlavním městem Skotska a zároveň je zapsaný na prestižním seznamu UNESCO. Rozprostírá se na pobřeží Severního moře u Firth of Forth. Edinburgh je univerzitní město a také administrativní a kulturní centrum Skotska. Řadí se mezi nejvýznamnější finanční centra Evropy. Zasedá zde Skotský parlament.

Humphreys a Reid (2002 s. 59) popisují Edinburgh jako „*bohaté město s kosmopolitní atmosférou a rušným kulturním životem, tyčící se na skalnatých výběžcích, vzniklých sopečnou činností*“. Autoři dále uvádějí, že střed města se skládá ze dvou částí Old Town a New Town. Old Town, díky němuž Edinburgh získal přezdívku „*Starý smrad'och*“, nabízí pravou středověkou atmosféru. Dle těchto autorů byla přezdívka městu dána na základě zápachu ze splašků, které se po dlouhá staletí vylévaly z oken přímo do úzkých uliček města. Naopak, New Town bylo vystavěno jako pokus o lepší životní podmínky ve městě. Nad městem na útesu se tyčí Edinburský hrad. Wilson a Murphy (2005) uvádějí, že hrad zaujímal ve skotských dějinách významné místo ať už jako sídlo královské rodiny nebo jako vojenská pevnost a hlavní skotská základna. Dnes je toto místo jedno z nejnavštěvovanějších atrakcí Skotska. Autoři dále zmiňují, že dolů od hradu vede cesta, která se nazývá Královská míle (anglicky Royal Mile). Autoři McKelvie (2012, s. 62) popisují tuto cestu vedoucí dolů od edinburského hradu jako „*úchvatnou, dlážděnou, majestátní královskou cestu, která třikrát změní jméno a končí u rozlehlého zelenavého parku Holyrood, kde se nachází edinburská rezidence královny, palác Holyroodhouse*.“ Procházka po této cestě prý nabízí nesčetné množství různých výhledů na město, budov skrývajících svá dávná tajemství jako například Real Mary King's Close, kde se naskytuje návštěvníkovi ukázka městského života 16. století nabízející pohled na tehdejší obtížné životní podmínky

chudých, morem sužovaných obyvatel nebo na ultramoderní budovu Skotský parlament. Tito autoři dále informují, že pro milovníky skotské whisky tato cesta připravila atrakci pod názvem The Scotch Whisky Experience, kde se naskytuje návštěvníkovi možnost, dozvědět se o výrobě a všech aspektech toho lahodného nápoje. Tito autoři (2012, s. 68) také zmiňují největší uměleckou událost na světě – *Edinburský festival nabízející nesčetné množství rozmanitých forem zábavy, jehož počátky se datují do roku 1947*. Autoři Wilson a Murphy (2005) uvádějí, že Skotský úřad pro cestovní ruch, vydává dvakrát ročně přehledný program (Events in Scotland) všech plánovaných událostí.

5.3 Isle of Skye

Autoři Wilson a Murphy (2005, s. 361) popisují ostrov Skye jako *„největší ze všech skotských ostrovů nacházející se na západním pobřeží s necelými 9000 obyvatel*. Hlavním sídlem ostrova je dle těchto autorů městečko *„Portree, které je zároveň největším a nejrušnějším místem ostrova, nachází se zde malebný přístav a překrásné výhledy na okolní kopce“*. Podle Wilsona a Symingtona (2011, s. 413) název ostrova pochází ze staronorského výrazu pro mrak *„sky-a“*, a hlavním lákadlem pro turisty je prý zdejší úchvatná krajina, která vybízí k pěší turistice po místních trasách, nabízející hned několik úrovní tratí od nejdrušnějších a nejnáročnějších po snadné, méně náročné. Na své si zde podle autorů přijdou také milovníci lezení po skalách - místní pohoří Cuillin Hills a přechod hřebenu Cuillin Ridge poskytuje nejkrásnější horolezeckou výpravu celých Britských ostrovů. McKelvie (2012, s. 232) informují, že nejvyšší horou ostrova je hora *„Sgurr Alasdair (933 m n. m.)“*.

Autoři Humphreys a Raid (2002, s. 422) uvádějí, že *„ostrov je centrem gaelské kultury a jazyka stranou od Západních ostrovů, že téměř celá polovina místního obyvatelstva je Sgiathanachs, a že minimálně čtyřicet procent populace mluví plynně gaelsky“*. Na ostrově se dle těchto autorů nachází gaelská škola ve městečku Sleat, která se řadí mezi nejdůležitější ve Skotsku, a že město Sleat je velice úrodná oblast, která dostala přezdívku *„Zahrada ostrova Skye“*. Tito autoři dále informují,

že ostrov s pevninou propojuje most postavený v roce 1995 za soukromé peníze, který byl pozitivně přijat místním obyvatelstvem. Autoři McKelvie (2012) naopak uvádějí, že stavba mostu nebyla místními obyvateli přijata příliš pozitivně. Důvodem je prý fakt, že ostrov přestal být ostrovem. Planet Ware (2017) jmenuje 8 nejnavštěvovanějších turistických atrakcí ostrova Isle of Skye a Hybrid, kde se na první příčce umístil pobořený hrad Armadale, nacházející se na jižním konci ostrova, který byl v minulosti sídlem lorda McDonalda. Dnes, se v něm nachází muzeum, které nabízí kompletní informace o zmiňovaném klanu McDonald. Dle Planet Ware (2017) se u hradu nachází také obnovená historická hradní zahrada a skvostné pěší stezky vedoucí kolem hradu. Třetí příčku uvádějí Planet Ware (2017) hrad Dunvegan, který je znám jako nejproslulejší historická budova na ostrově Skye a v nejstarší části hradu je obytná věž, jež je poslední obývané místo rodem McLeods.

5.4 Aberdeen

Je jedním z nejbohatších měst Británie a současně třetím největším městem Skotska rozkládajícím se na březích řek Dee a Don a jeho jméno jak uvádějí Wilson a Murphy (2005, s. 239) se skládá ze „*dvou piktsko-gaelských slov – aber a devana což znamená setkání dvou řek*“. Toto město prý lidé milují nebo nenávidí. Autoři Humphreys a Reid (2002, s. 500) město popisují jako „*nevýrazněji stále se vybavující a k zoufalství přivádějící líbezná město v celém Skotsku.*“ Dále dle těchto autorů je město od 70. let 20. století velice bohaté a soběstačné díky ropě, ale na druhou stranu může působit jako bezduché a to díky tomu, že zde žijí pouze 4% populace Skotska. McKelvie (2012, s. 164) popisují město jako „*ropnou metropoli Evropy s žulovou architekturou, rušným přístavem s nejvíce zelení ze všech britských měst*“. Tito autoři dále také uvádějí, že město leží na východním pobřeží a že se již ve 13. století stalo významným centrem obchodu a to hlavně díky své skvělé poloze. Dnes se zde nacházejí hotely, restaurace a kluby s poměrně vysokými cenami. Dle těchto autorů slouží město jako základna rozsáhlého ropného průmyslu v Severním moři a dnes je vytíženým přístavem zásobující nemalé množství ropných plošin na moři a trajektů. Wilson a Murphy (2005) popisují, že je

město právě proto stejně drahé jako například Londýn nebo Edinburgh, ale převážná část kulturních zajímavostí jako je námořní muzeum a různé galerie umění jsou přístupná zdarma. Wilson a Murphy (2005) také informují, že letiště Aberdeen zajišťuje pravidelné lety do řady destinací nejen Skotska, ale celé Velké Británie a Evropy. Dle těchto autorů samotné město nabízí turistům nemalé zážitky v podobě Aberdeenské pláže, která láká svým zlatým pískem hlavně v letních měsících. Koupání v moři je pouze pro otužilce, ale lehké smočení a odpočívání na krásné a čisté pláži, včetně procházek po místní promenádě dokonale uspokojí i ty nejnáročnější povahy. Tato oblast je plná kvalitních kaváren a restaurací s výhledy na moře a k dispozici je zde také plážové centrum, kde se nacházejí různé atrakce, bazén, lezecká stěna a umělé řeky. Ve městě se nachází Aberdeenské mořské muzeum, kde se lze dozvědět kvalitní informace týkající se nejen zajímavé historie města a moře, ale také současného těžebního průmyslu.

6 Předpoklady rozvoje cestovního ruchu Skotska

I přesto, že je Skotsko poměrně malou zemí, se jeho regiony od sebe dosti liší a mají co nabídnout pro rozvoj cestovního ruchu. Obecně Skotsko přitahuje turisty svou přírodní krásou a dávnou propletenou historií, která je zřejmá téměř na každém kroku. Mimo těchto předpokladů země nabízí své etnografické zvláštnosti, mezi něž se řadí národní kroj nazývaný kilt, skotské dudy a v neposlední řadě také samotné obyvatelstvo keltského původu. Význam této země spočívá také v jeho kulturních a historických památkách a nelze opomenout palírny whisky, kterých lze po Skotsku najít několik desítek.

Předpoklady rozvoje a rozmístění cestovního ruchu se z ekonomického a geografického hlediska dělí na: lokalizační, realizační a selektivní (Hrala, 2013).

6.1 Selektivní předpoklady

Hrala (2013, s. 13) popisuje, že tyto faktory mají *“primární postavení v rozvoji cestovního ruchu a že jejich prostřednictvím se mohou využít předpoklady pro*

cestovní ruch v konkrétních oblastech.“ Jak autor dále uvádí, „*selektivní předpoklady představují společenské reality a dělí se na objektivní a subjektivní faktory*“.

K objektivním se dle Hraly (2013, s. 13) řadí *“základní politické reality světového charakteru, mezi něž patří mírové uspořádání světa, dále vnitropolitická stabilita země a také charakter politického systému.* Jak tento autor dále uvádí *“stabilita vnitropolitické situace je podporou k silnější realizaci jak vnitrostátního, tak i mezinárodního cestovního ruchu*“.

Dále podle tohoto autora velkou roly motivující k rozvoji cestovního ruchu hrají také *„ekonomické předpoklady jako například dosažená životní úroveň populace a s tím související rozsah fondu volného času“*.

Hrala (2013) zdůrazňuje také důležitost demografických skutečností spojených s kvalitou životního prostředí. Jak tento autor (2013, s. 15, 16) dále popisuje *„rovnováha mezi přírodou a společností je stále více narušována a navíc se ukazuje, že se lidstvo od stavu rovnováhy spíše vzdaluje a to díky narůstajícímu množství různých odpadů, které není přírodní ekosystém schopen absorbovat a znečišťování atmosféry látkami různého charakteru má za následek porušování klimatické rovnováhy v globálním měřítku a tím se zvyšuje nepravidelnost chodu počasí mající vliv na ekonomiku tedy i na cestovní ruch a na zdraví populace“*.

Do subjektivních faktorů lze dle Hraly (2013, s. 16) zařadit *„řadu psychologických a dalších pohnutek ovlivněných kulturní úrovní obyvatel, reklamou a propagací“*.

Obecně se tedy selektivní předpoklady týkají intenzity účasti obyvatelstva na cestovním ruchu. Skotové jsou způsobilí přijímat účastníky cestovního ruchu stejně, jako se cestovního ruchu zúčastňují. Hustota zalidnění je odlišná v různých částech Skotska.

Wilson a Murphy (2005, s. 33) uvádějí, že Highlands jsou jen velice zřídka obydleny s průměrem pouze devíti osob na čtvereční kilometr a to z důvodu odchodu mladších generací za prací. Tito autoři také informují, že počet obyvatelstva se snižuje ročně asi o 0,2% a že věková struktura je charakterizována fenoménem současné doby a to stárnutím populace, kdy více jako polovina Skotů je starší 40 let.

Scotlands environment (2017) informuje, že kvalita skotského ovzduší se v posledních letech zlepšila a to díky přísnějším kontrolám emisí z průmyslu a z domácích zdrojů. Zdroj dále uvádí, že téměř 70% obyvatel Skotska žije v městských oblastech a tyto oblasti tvoří pouze 2% plochy Skotska a že většina obyvatelstva hodnotí své okolí jako velmi kvalitní místo pro život.

6.2 Lokalizační předpoklady

Lokalizační předpoklady mají dle Hraly (2013, s. 17) „rozhodující postavení při konkrétní lokalizaci realizace cestovního ruchu at' už se jedná o podmínky přírodní a společenské. Autor dále informuje, „že rozhodují o funkčním využití konkrétní oblasti cestovním ruchem z hlediska přírodních možností a charakteru a kvality společenských podmínek či atraktivit.“ Rozhodují tedy o tom, zda je v dané destinaci vhodné či nevhodné umístit aktivity cestovního ruchu. Hrala (2013, s. 25) dále uvádí, že „rozhodující význam mají jen ty nejcennější kulturně historické památky, případně nejproslulejší a ostatní fungují většinou pouze v postavení doplňujících atraktivit.“

Skotsko má pro rozvoj cestovního ruchu mnoho lokalizačních předpokladů. Nachází se zde mnoho kulturních a historických památek, ale také na druhé straně je zde problém s proměnlivým počasím.

Území Skotska je pro potřeby cestovního ruchu rozděleno do 16 turistických regionů (viz obr. 1). Jde o oblasti, které spojují určité společné prvky či charakteristiky, ale zároveň je odlišují od ostatních regionů.

Obrázek 1: Turistické oblasti Skotska

Zdroj: Scotland-regions (2017)

6.3 Realizační předpoklady

Dle Hraly (2016, s. 29) „hrají realizační předpoklady dominující postavení pro konečnou fázi uskutečňování různých forem cestovního ruchu.“ Tento autor také uvádí, že mezi základní předpoklady patří doprava, která zajišťuje spojení mezi výchozím bodem návštěvníka a navštěvovanou oblastí. Dopravní služby jsou dle autora hlavně budovány pro potřeby rozvoje cestovního ruchu, a že moderní doprava pomáhá rozšiřovat kompletnost cestovního ruchu ve stále větších prostorových rozměrech.

Velice důležitá je hustota, dostupnost a kvalita těchto služeb poněvadž rozhodují o spokojenosti účastníků cestovního ruchu. Velkou výhodou Skotska je fakt, že do většiny turistických destinací se lze dostat za pomoci veřejné dopravy, která je zde velice kvalitní. Z České republiky je nejvýhodnější a nejlevnější způsob využít dopravu leteckou.

6.3.1 Letecká doprava

Portál Skyscanner (2002-2017) uvádí že, se ve Skotsku nacházejí 4 mezinárodní letiště – Edinburgh, Glasgow, Aberdeen a Inverness. Pro přímé lety do

České republiky slouží letiště Edinburgh a Glasgow. Z Prahy létají přímé linky do Edinburghu a Glasgow a let trvá něco málo přes dvě hodiny. Wilson a Murphy (2005) informují, že cenově zajímavé lety nabízejí nízkonákladové společnosti jako je například Jet2 nebo EasyJet.

Do některých odlehlejších skotských oblastí je často rychlejší se dostat vnitrostátní leteckou linkou, kterou provozuje státní korporace Highlands & Islands Airports. Dle McKelvie (2012) provozuje tato státní korporace letiště ve městech Barra, Islay, Tiree Wick aj. Spoje na tyto letiště odlétají z Glasgow a Edinburghu. Autoři také uvádějí, že se Skotsko může pochlubit jednou z nejkratších pravidelných linek na světě dvouminutovým letem z Westrey na Papa Westrey na Orknejských ostrovech.

6.3.2 Silniční doprava

Silniční doprava je nevýznamnějším druhem dopravy ve Skotsku. Podle autorů Humphreys a Reid (2002) je nejvýhodnější zvolit tento druh dopravy pro prozkoumání co největšího území Skotska v co nejkratším čase. Dle Undiscoveredscotland (2000-2017) má Skotsko hustou silniční síť s délkou kolem 55, 000 km zajišťujících dopravu do všech Skotských měst a vesnic. McKelvie (2012) informují, že vyjma hlavních tahů a center měst jsou skotské silnice klidné. Ve Skotsku je dle autorů mnoho úzkých jednoproudových silnic, kde však doprava jezdí v obou směrech a jsou zde vyhrazená místa, kde se vozidla vyhýbají.

6.3.3 Železniční doprava

Železniční doprava má ve Skotsku poměrně dlouhou tradici. Autoři Humphreys a Reid (2002) uvádějí, že Skotsko má poměrně hustou železniční síť, ale pouze v centrálním pásu. Co se prý Vysočiny týče, zde je situace poněkud horší a na ostrovech nejedí vlak vůbec. Dle těchto autorů jsou některé trasy označovány za nejmalebnější na světě, jízda je tedy vzrušujícím turistickým zážitkem než pouze nudnou několikahodinovou jízdou vlakem. Jak tito autoři dále uvádějí, přeprava vlakem po Skotsku je poměrně finančně nákladná v porovnání s tou autobusovou a to i přesto, že zde fungují různé druhy slev. Jízdenky, které je nutné si ponechat,

poněvadž se s nimi musí prokazovat u terminálu v cílové stanici, lze opatřit na vlakových nádražích nebo kreditní kartou přes internet či po telefonu.

6.3.4 Autobusová doprava

Autoři Humphreys a Reid (2002) uvádějí, že všechna hlavní a důležitá města ve Skotsku jsou součástí sítě dálkových autobusů. Autor Ruš (2006-2017) uvádí ve svém článku, že příjezd na ostrov Isle of Skye lze uskutečnit přímým autobusem z města Glasgow do měst Portree a Uig, ale také z města Inverness. Autor také informuje, že se lze po ostrově pohybovat pro většinu z nás zvláštním způsobem a to poštovním autem, které zastaví na mávnutí. Ve Skotsku funguje rozvážka pošty také jako jednomístný autobus. Autobusová doprava ve Skotsku dle autora funguje celkem spolehlivě a je zajišťována místním dopravcem Stage Coach Bus nebo Megabus, který nabízí u každého spoje několik poměrně levných lístků.

6.3.5 Trajektová doprava

Ke Skotsku patří také několik ostrovů, na které je možný přístup pouze trajektem. Ruš (2006-2017) uvádí, že největšími přepravci jsou Caledonian MacBrayne, který zajišťuje dopravu hlavně mezi západním pobřežím a severními skotskými ostrovy. Druhým velkým dopravcem je dle autora Northlink Ferries zajišťující spojení hlavně na Orkneje a Shetlendy. Cestování po západním pobřeží a okolních ostrovech trajektem je jedním z nejsnazších a nejlevnějších způsobů. Většina trajektů jsou luxusní lodě, které jezdí na čas, ale díky bouřím se může stát, že zpoždění nabude i několika hodin.

7 Dotazníkové šetření

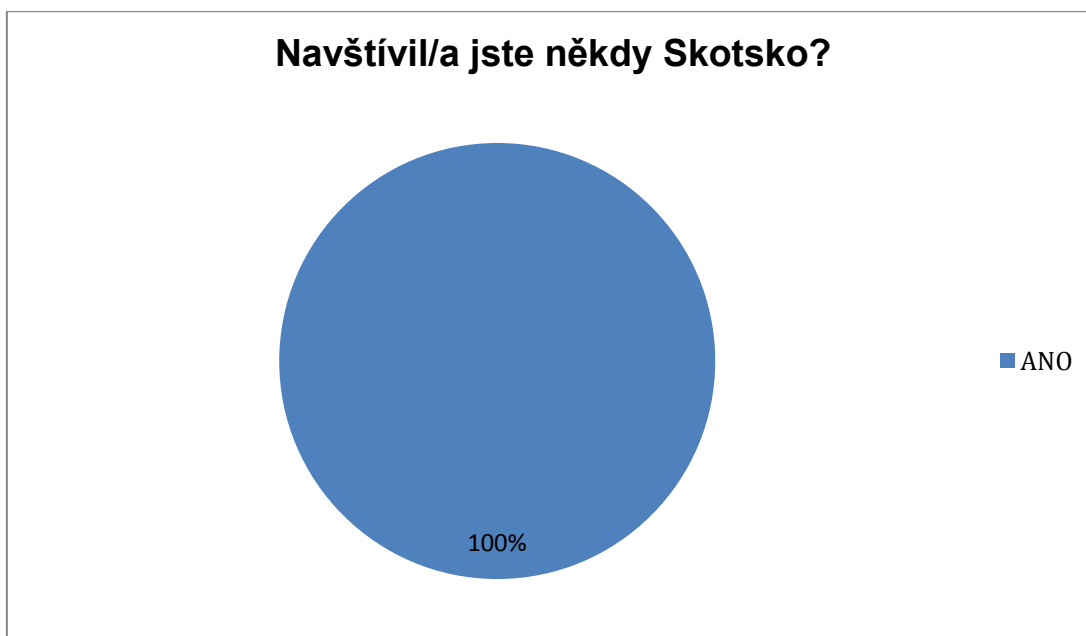
Tématem bakalářské práce jsou předpoklady rozvoje cestovního ruchu ve vybraných destinacích Skotska a to sice v Edinburghu, Isle of Skye a Aberdeenu. V rámci zjišťování informací o těchto destinacích autorka uskutečnila dotazníkové šetření mezi českými turisty, kteří již v minulosti Skotsko navštívili na téma „Cestovní ruch ve Skotském Edinburghu na Isle of Skye a v Aberdeenu.“ Dotazníkové šetření probíhalo od 2. 4. – 31. 5. 2017. Dotazníky autorka rozesílala e-mailem svým přátelům a známým, kteří Skotsko v minulosti navštívili a ti dále předávali dotazník svým známým. Autorka také využila možnosti umístit dotazník na sociální síť Facebook do komunity Skotsko a Skotsko a Wales. Dotazník byl dále sdílen a vyplněn dalšími respondenty. Pomocí dotazníku autorka zjišťovala, nakolik lákají zvolené destinace turisty, dále důvody, proč si je zvolili pro vycestování a zda by si opět v budoucnu pro svou cestu vybrali Skotsko a některou ze selektovaných destinací.

Celkem vyplnilo dotazník 103 respondentů a bylo zodpovězeno a vyhodnoceno následujících 22 otázek.

7.1 Dotazník

Graf 1: navštívil/a jste někdy Skotsko?

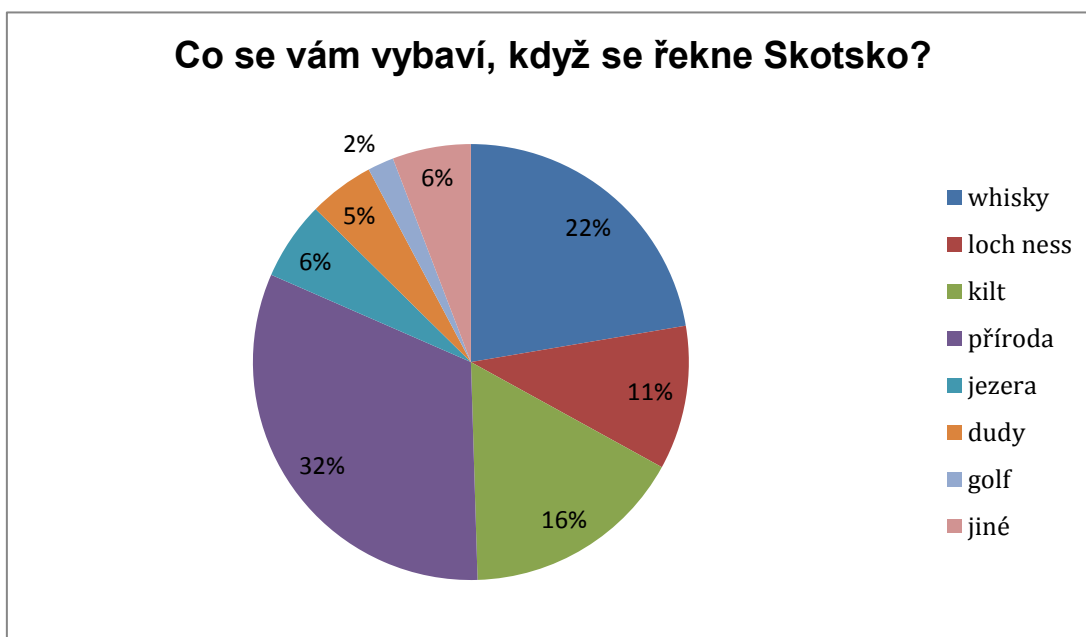
Zde se předpokládalo, že všichni respondenti odpoví ano, poněvadž právě na tuto skupinu lidí byl dotazník zaměřen.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 2: co se Vám vybaví, když se řekne Skotsko?

Zde měli respondenti na výběr z nabízených nápověd a na první příčce se jednoznačně umístila příroda s 32%, na druhé příčce se umístila whisky s 22% a na třetí příčce s 16% se umístil kilt, který je součástí skotského národního kroje. 11% dotazovaných si jako první vybaví legendární příšeru Loch Ness. Jezera obecně se vybaví 6% respondentů a ten samý počet odpovídajících si zvolil možnost jiné, kde mezi nejzajímavější odpovědi zajisté patří národní a zároveň tradiční skotské jídlo Haggis a také symbol Skotska bodlák. Skotské dudy tedy synonymum pro lidovou skotskou hudbu si vybaví 5%. Dle odpovědí, které zahrnují skupinu „jiné“ lze tedy soudit, že je Skotsko poměrně známou destinací, co se různých možností týče a že má opravdu co nabídnout jako zajímavá turistická destinace.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 3: co Vás přimělo k rozhodnutí vycestovat do Skotska?

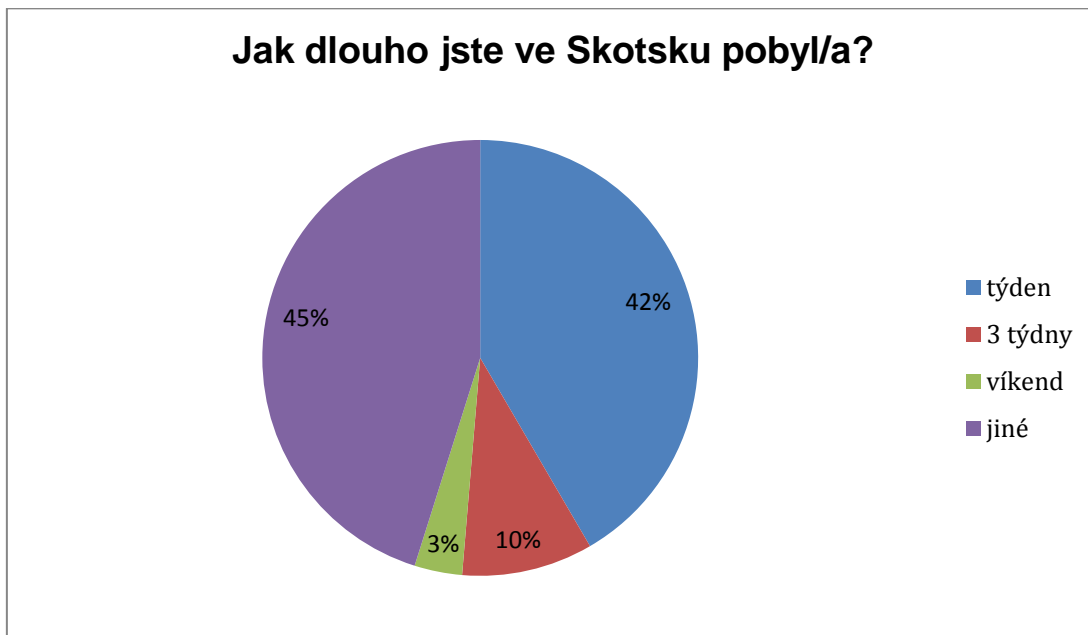
Z výsledku je patrné, že se většina respondentů tedy 69% odpovědí rozhodovala pro cestu do Skotska převážně z vlastního zájmu/dovolená. 12% respondentů navštívilo Skotsko za účelem služebních cest a stejný počet tedy 12% zvolili respondenti pro možnost jiné, kde nejčastější odpovědí byla na základě doporučení rodiny a na návštěvu příbuzných. Zbylých 7% zde pobýlo za účelem studií.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 4: jak dlouho jste ve Skotsku pobyl/la?

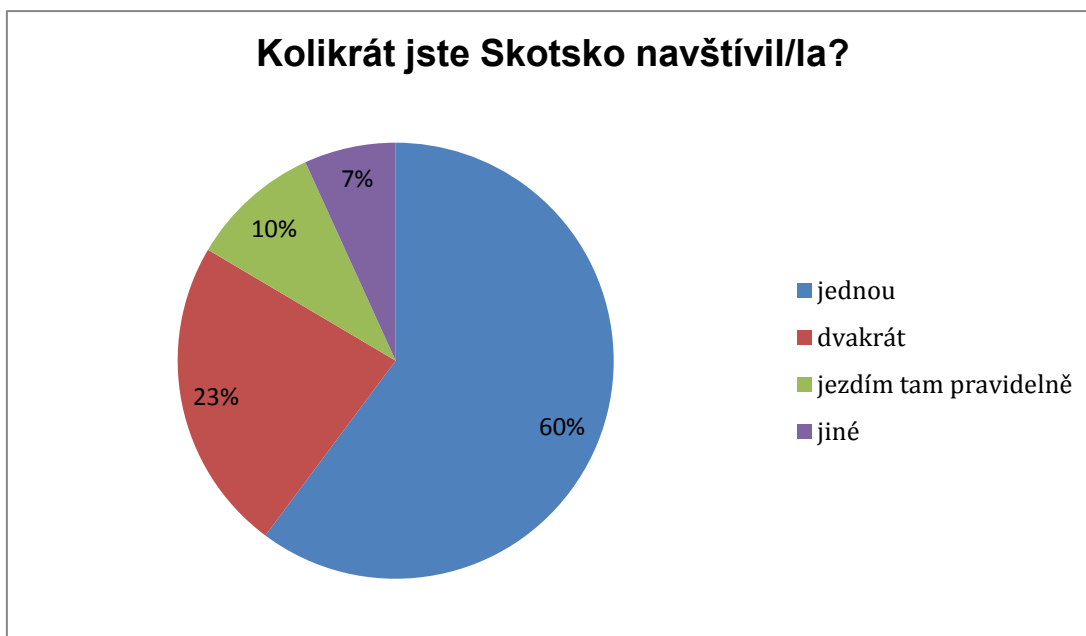
U této otázky si 45% respondentů zvolilo možnost jiné, tedy zde měli možnost napsat vlastní počet dní či týdnů. Nejvíce odpovědí se shodovalo na 2 týdnech, hned v zápětí na 4 dnech. 42% odpovědí bylo 1 týden, 10% pobýlo ve Skotsku 3 týdny a zbylá 3% pouze víkend.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 5: kolikrát jste Skotsko navštívil/la?

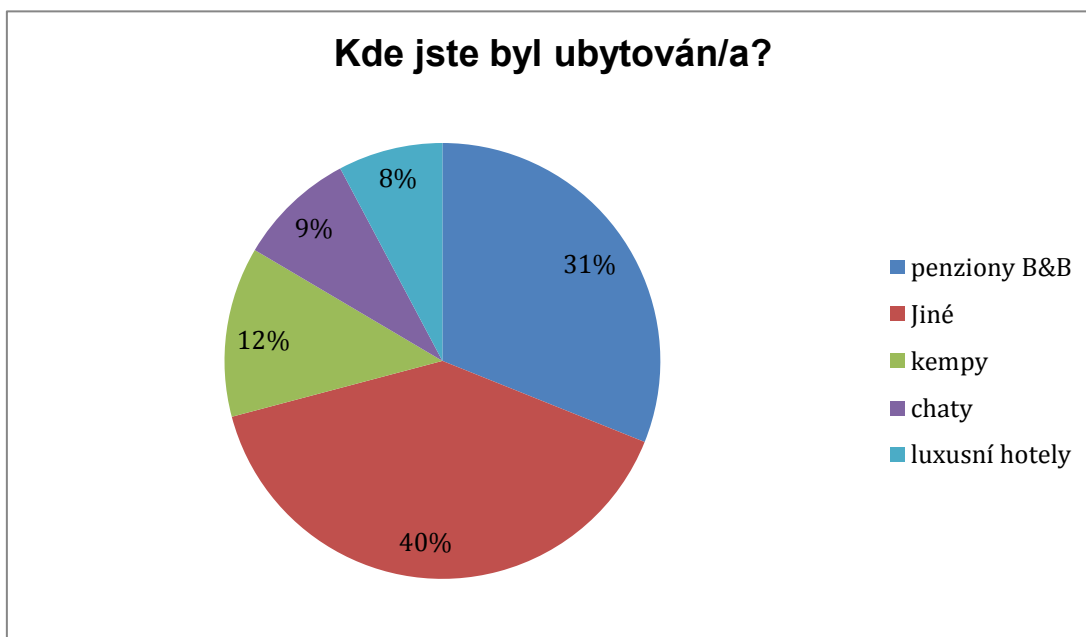
Pouze jednou bylo ve Skotsku 60% respondentů. Dvakrát zde pobýlo 23% respondentů a 10% odpovídajících navštěvuje Skotsko pravidelně. 7% respondentů, zvolilo možnost jiné, kde nejčastější odpovědí bylo 3-4x za rok.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 6: kde jste byl ubytován/a?

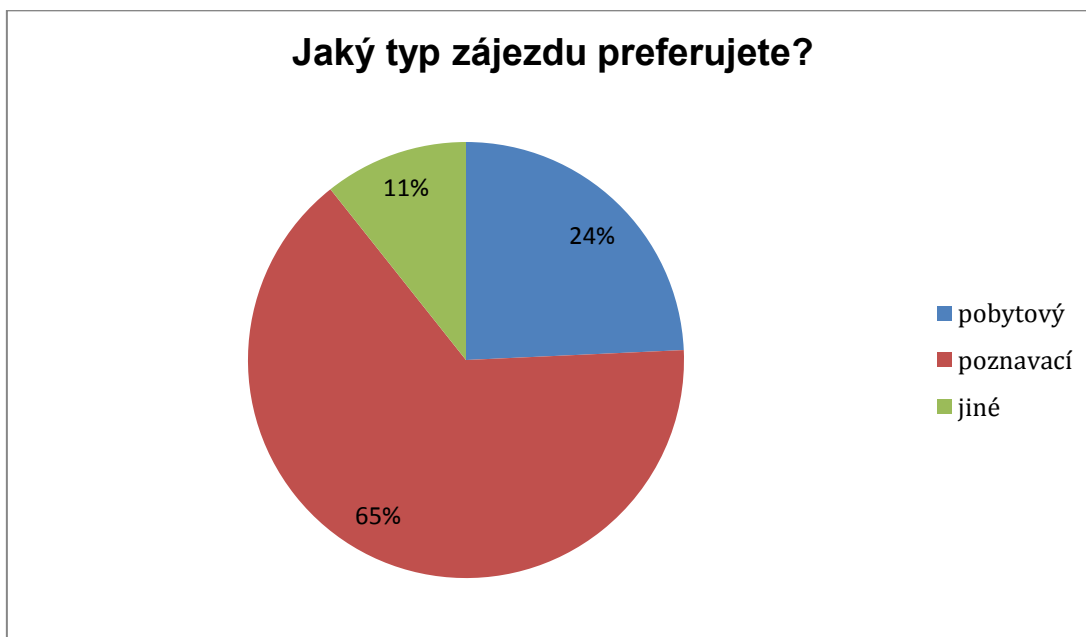
U této otázky průzkum odhalil, že 40% respondentů si zvolilo možnost jiné, kde se ukázalo, že nejčastěji byli respondenti ubytováni v pronajatých bytech. 31% zvolilo ubytování v penzionech B&B a 12% bylo ubytováno v kempech. 9% v chatkách a hned v závěsu s 8% jsou luxusní hotely.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 7: jaký typ zájezdu preferujete?

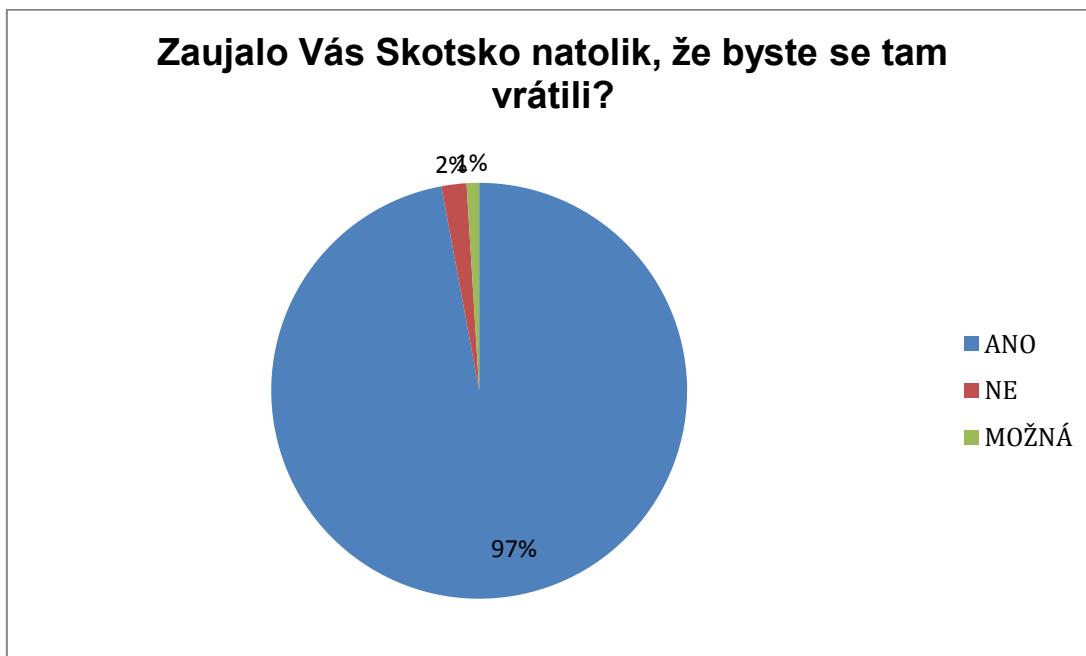
Největší preference tedy 65% respondentů upřednostňuje poznávací zájezd, objevování nových míst, měst, vesnic a kultur mělo u respondentů velkou převahu. 24% dotazovaných dalo přednost zájezdu pobytovému a zbylých 11% si zvolilo možnost jiný, kde se nejvíce respondentů shodovalo na prožitkovém zájezdu.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 8: zaujalo Vás Skotsko natolik, že byste se tam vrátili?

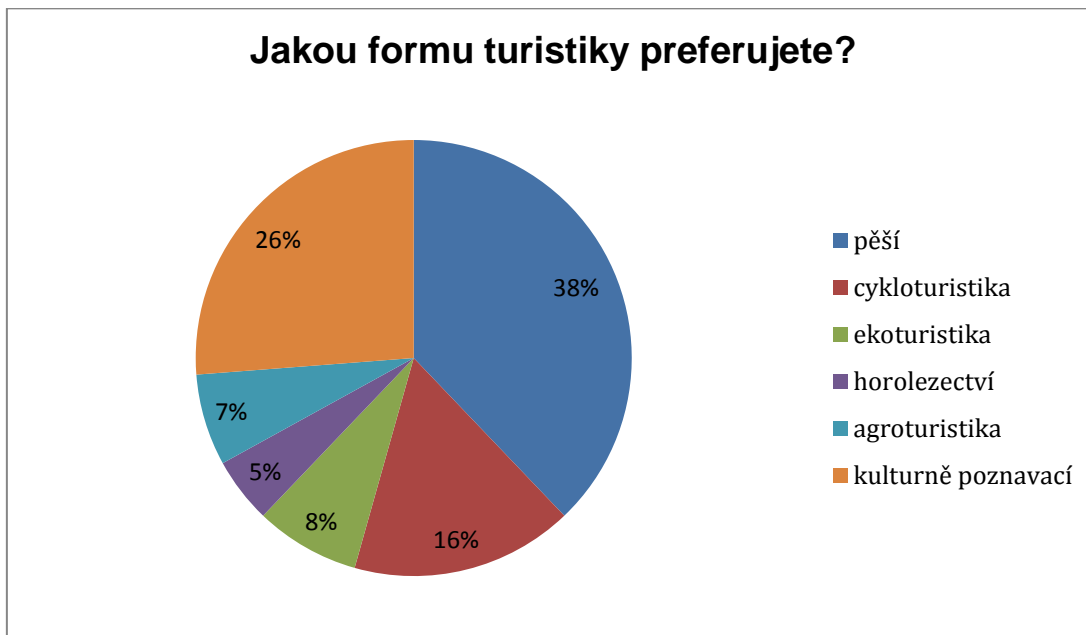
Pro velkou většinu respondentů tedy 97% je Skotsko natolik zajímavé, že by se do Skotska vrátili. Pouze 2% respondentů by do Skotska již nejeli.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 9: jakou formu turistiky preferujete?

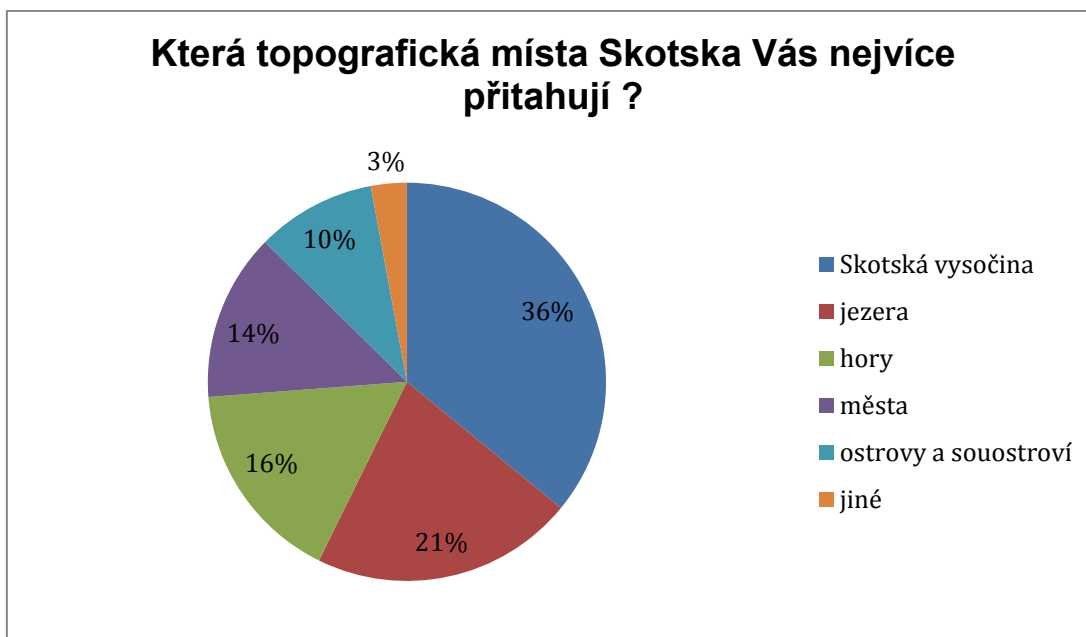
Zde se ukazuje, že pěší turistika s 38% má silné vedoucí postavení za ostatními formami. Druhou zvolenou formou je s 26% kulturně poznávací a třetí příčku obsadila cykloturistika s 16%. Ekoturistiku si zvolilo 8% dotazovaných a agroturistiku 7% respondentů. 5% dotazovaných by preferovalo horolezectví.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 10: která topografická místa Skotska Vás nejvíce přitahují?

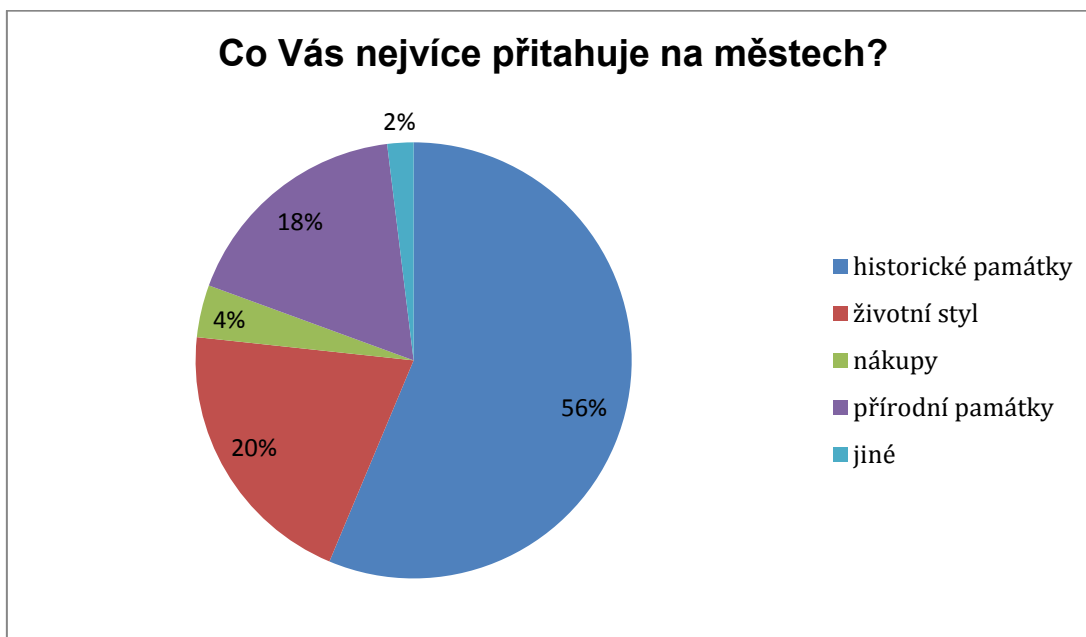
Tato otázka mapovala přitažlivost topografických částí Skotska. 36% respondentů zvolilo Skotskou vysočinu, 21% preferuje jezera, 16% hory, 14% respondentů nejvíce lákají města a s 10% předposlední příčku osadili ostrovy a souostroví.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 11: co Vás nejvíce přitahuje na městech?

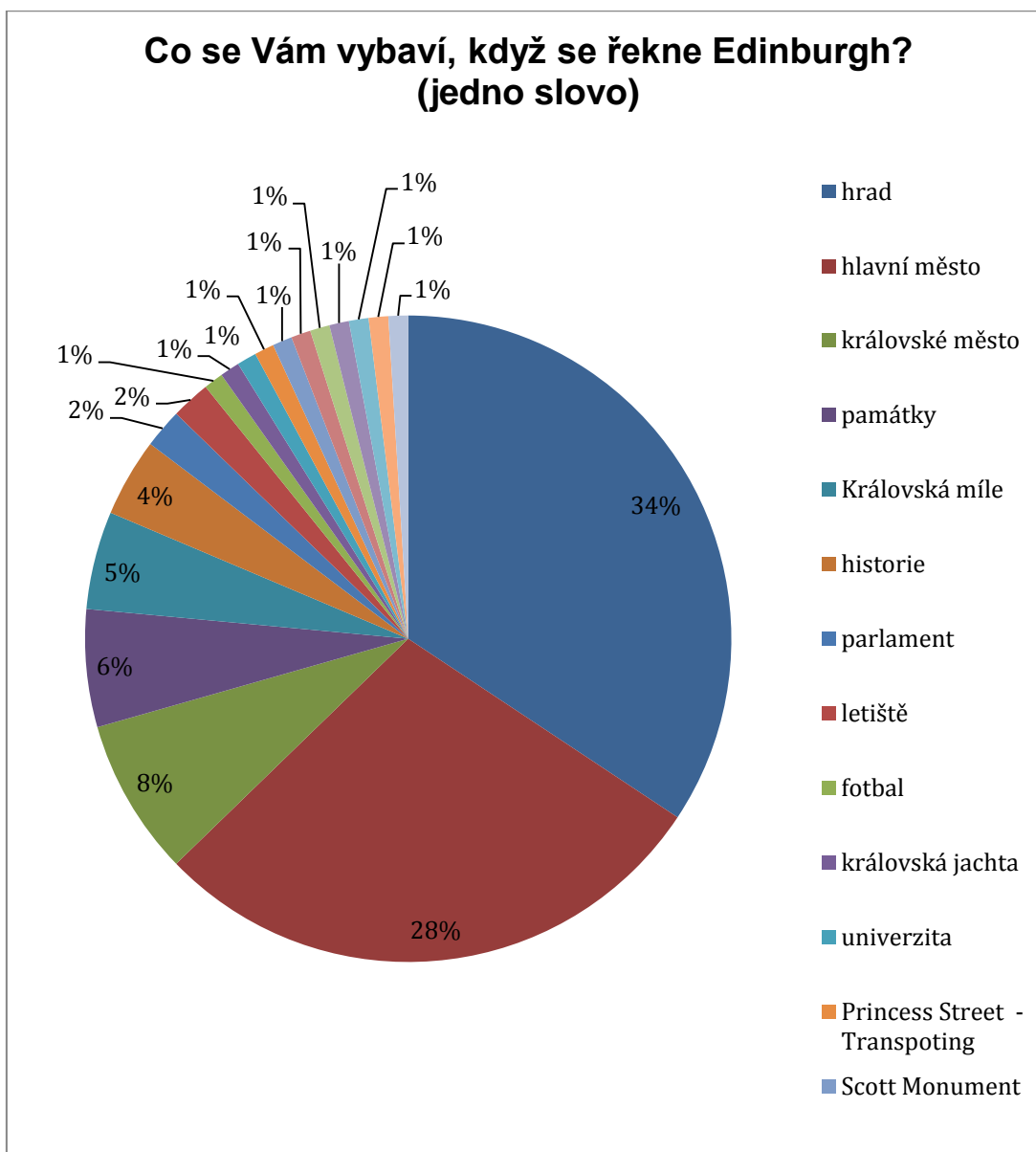
Zde odpovědi ukazují, že nejvíce zajímavým prvkem měst jsou historické památky, tuto možnost označilo 56% dotazovaných. S 20% se umístil životní styl obyvatel a 18% dotazovaných preferovalo přírodní památky. 4% se zajímalo o nákupy a zbylá 2% zahrlo možnost jiné, kde se mezi nejčastější odpovědi zařadila místní gastronomie a bary s restauracemi.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 12: co se Vám vybaví, když se řekne Edinburgh?

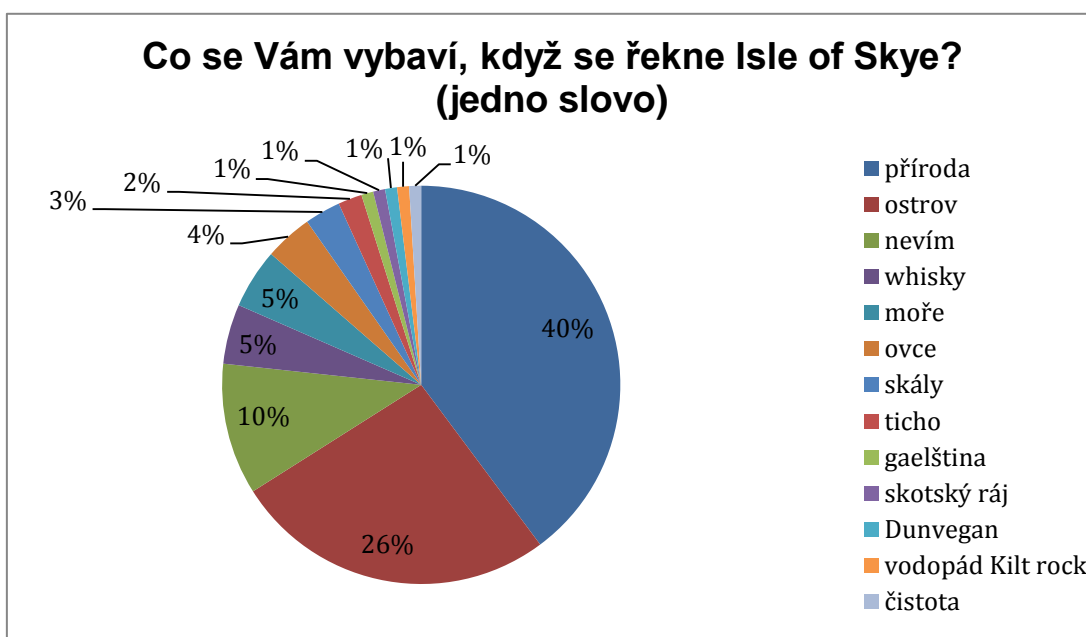
V této otázce si respondenti sami mohli zvolit jedno slovo, které se jim jako první vybaví, když se řekne Edinburgh. Jako první si 34% dotazovaných vybavilo hrad. 28% respondentů zvolilo hlavní město, 8% dotazovaných odpovědělo královské město, 6% se vybavily památky, 5% se vybavila Královská míle a 4% napadla jako první historie. Dvakrát po 2% se shodli, že si představí letiště a parlament a po 1% se umístili královská jachta, univerzita, Princess Street spojená s filmem Transpoting a Scott Monumment.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 13: co se Vám vybaví, když se řekne Isle of Skye?

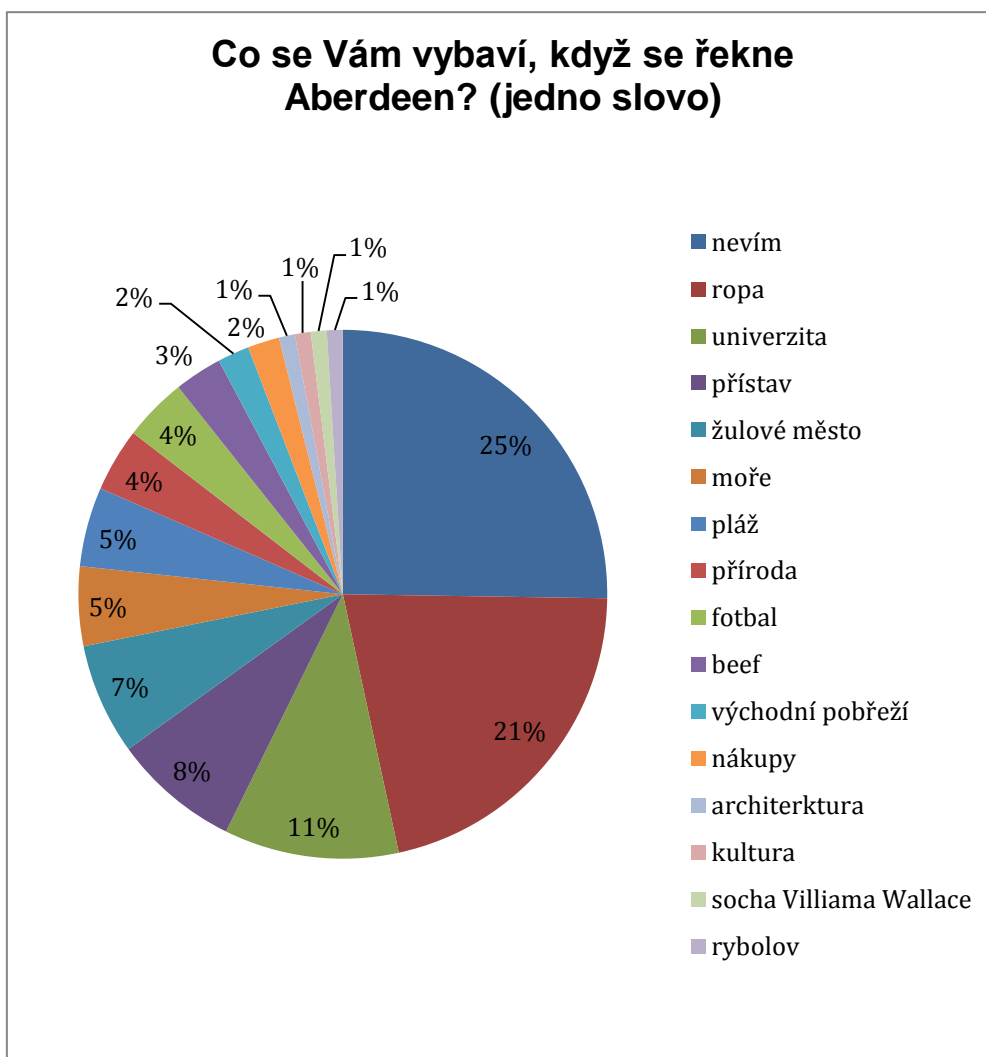
Tato otázka byla zaměřená na jedno z nejúchvatnějších míst celého Skotska. Jako první co se 40% dotazovaných vybavilo, když se řekne Isle of Skye byla příroda. 26% dotazovaných si jako první vybavilo ostrov, 10% respondentů odpovědělo, že neví, co si mají pod tímto názvem představit, dvakrát po 5% dotazovaných si vybavilo whisky a moře a 4% respondentů ovce. 3% a 2% dotazovaných se vybavily skály a ticho a zbylým několika 1% gaelština, skotský ráj, hrad Dunvegan, vodopád Kilt rock a nakonec čistota.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 14: co se Vám vybaví, když se řekne Aberdeen?

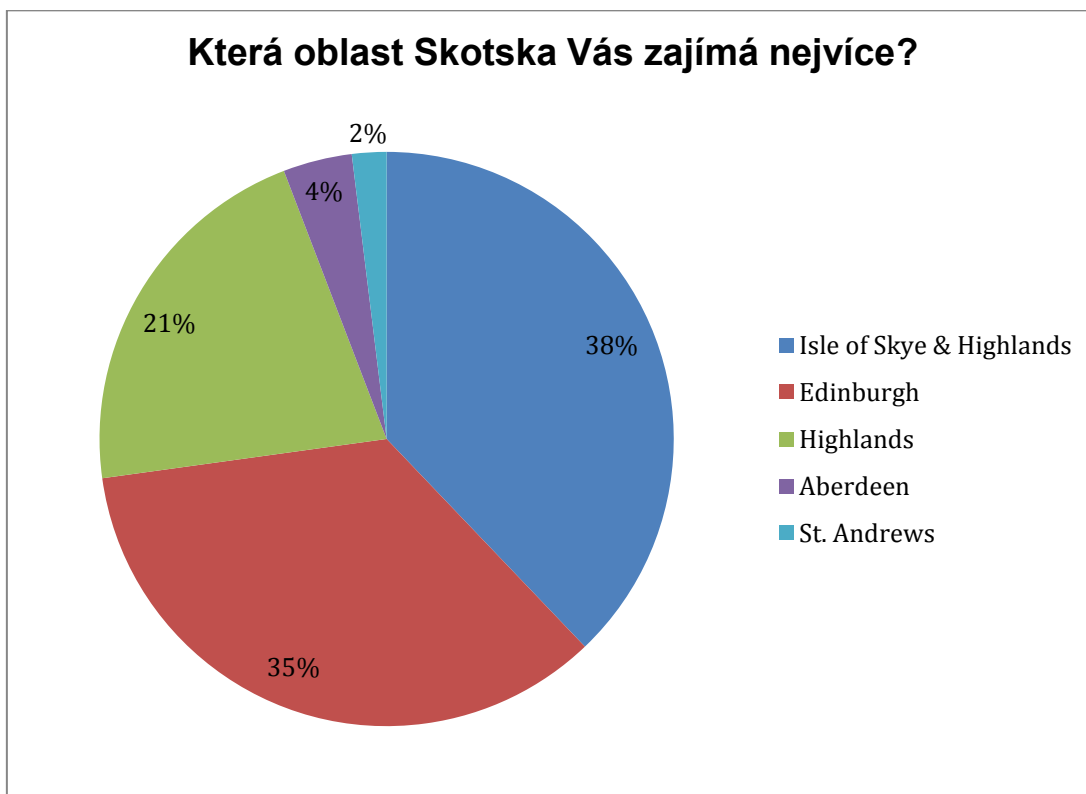
Zde respondenti volili jedno slovo, které se jim vybaví, když se řekne Aberdeen. Tato otázka neobsahovala žádnou nápovědu, bylo tedy zcela na respondentech, co zvolí jako odpověď. 25% dotazovaných odpovědělo, že neví. Z této odpovědi lze chápat, že město Aberdeen není úplně známé českým turistům. Hned na druhé příčce s 21% se umístila ropa. Těžba ropy a plynu v Severním moři dělají město stejně drahé jako je například Londýn. 11% respondentů se vybaví univerzita, což je druhá největší budova z žuly na světě (Wilson a Murphy (2005)). 8% se vybaví přístav, který je plný lodí sloužících ropným plošinám v moři. 7% se jako první vybavilo žulové město, dvakrát po 5% uvedlo moře a pláž, dvakrát po 4% uvedlo příroda a fotbal a 3% beef.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 15: která oblast Skotska Vás zajímá nejvíce?

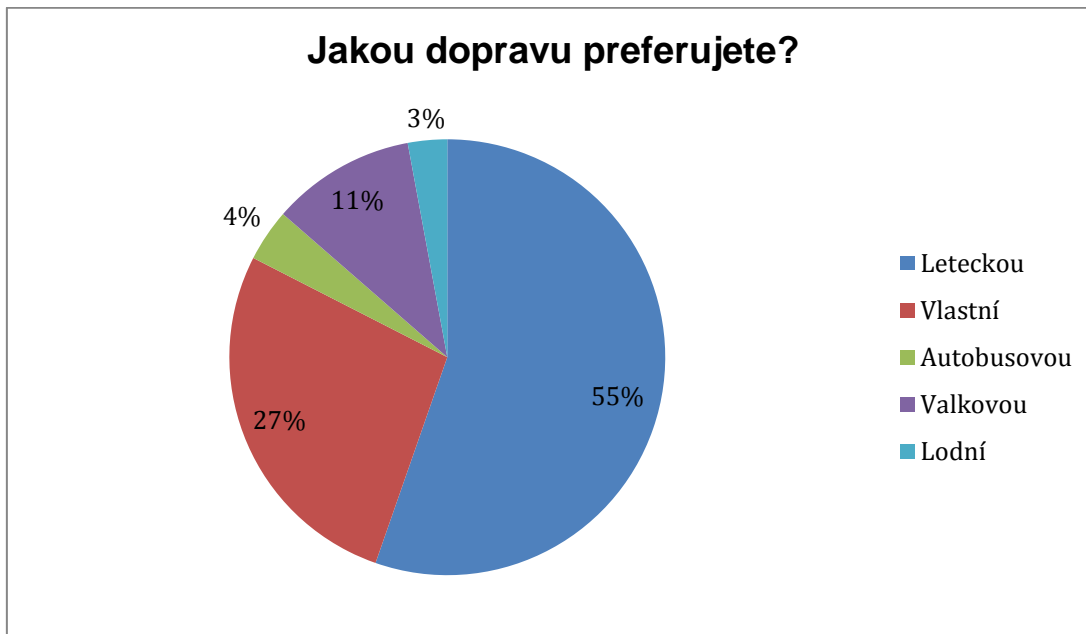
U této otázky se ukázalo, která oblast Skotska je nejvíce zajímavá pro respondenty. 38% si zvolilo Isle of Skye & Highlands, s 35% obsadilo druhou příčku hlavní město Edinburgh, 21% dotazovaných se nejvíce zajímalo o Highlands - skotskou Vysočinu, 4% dávalo přednost Aberdeenu a zbylá 2% městečku St. Andrew.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 16: jakou dopravu preferujete?

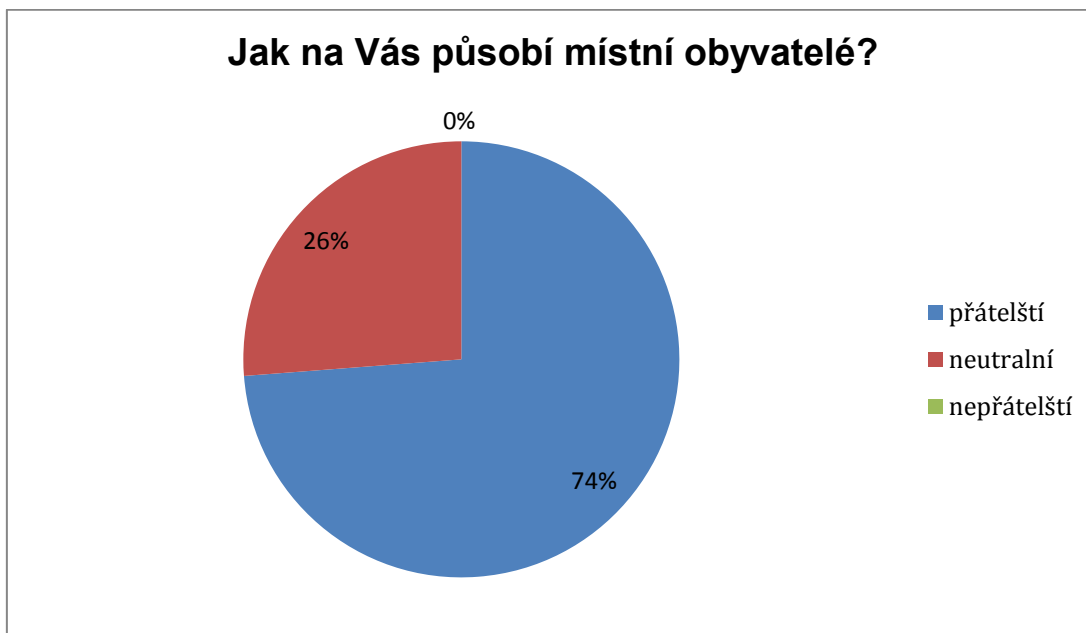
Zde jednoznačně s 55% zvítězila doprava letecká. 27% respondentů zvolilo vlastní dopravu a 11% vlakovou. 4% odpovídajících preferuje autobusovou a 3% lodní.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 17: jak na Vás působí místní obyvatelé?

U této otázky se 74% respondentů jednoznačně shodlo na tom, že jsou Skotové přátelští lidé. 26% respondentů považovalo Skoty za neutrální.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 18: jak na vás Skotsko působí? Největší klad této země.

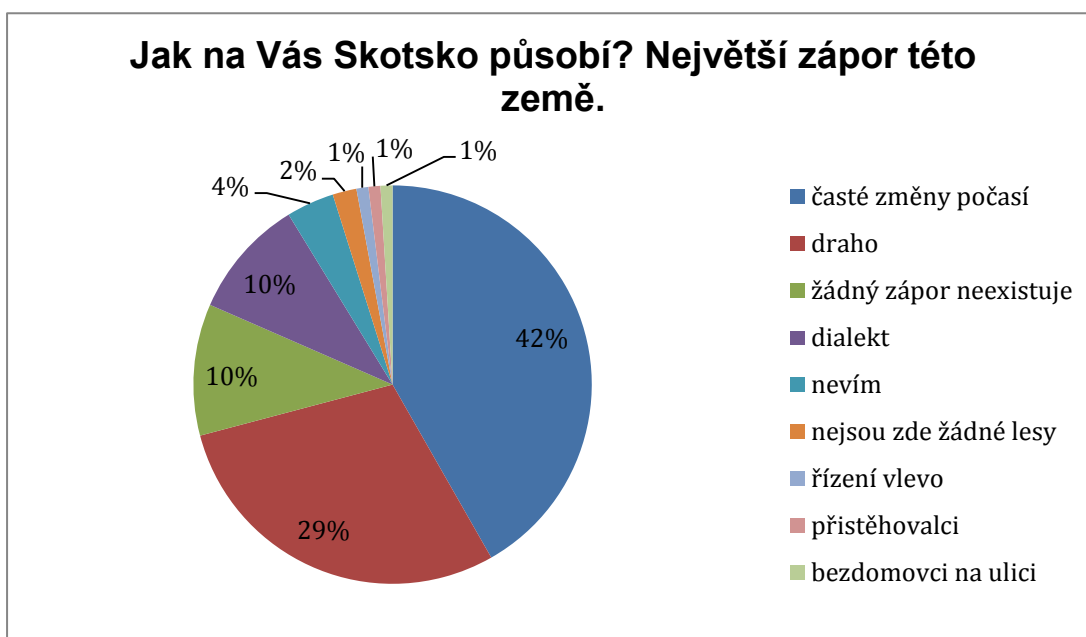
Největším kladem pro respondenty dotazníku byla příroda, zde se shodlo 54% odpovídajících. 16% považovalo za klad architekturu, 9% respondentů považuje za největší klad zdejší přátelské lidi, 8% napsalo vztah k tradicím, 4% nevědělo, 3% se shodli na whisky a třikrát po 2% odpovídajících se shodli na zahraniční vstřícné mentalitě, čistotě země a zajímavé geografii.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 19: jak na vás Skotsko působí? Největší zápor této země.

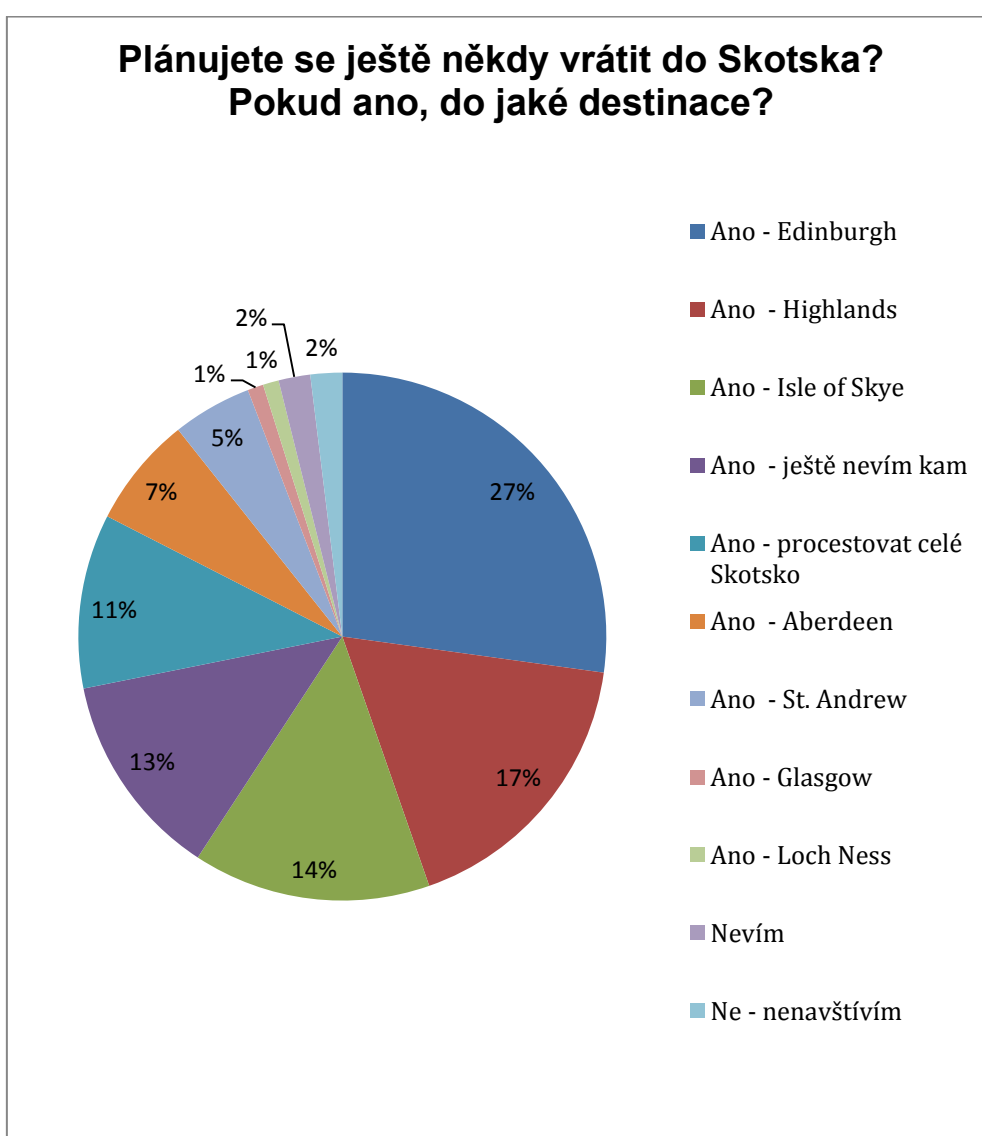
U této otázky se nejvíce dotazovaných tedy 42% shodlo na tom, že za největší zápor Skotska mají časté změny počasí. Na druhé příčce se dle průzkumu umístilo s 29% to, že je zde příliš draho, 10% respondentů uvedlo, že žádný zápor neexistuje, stejný počet se shodl na tom, že je zde těžký anglický dialekt, 4% nevědělo, 2% uvedlo, že zde nejsou žádné lesy a třikrát po 1% uvedlo řízení vlevo, přistěhovalci a bezdomovci na ulicích.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 20: plánujete se do Skotska ještě někdy vrátit? Ano/Ne – Pokud ano do jaké destinace/města.

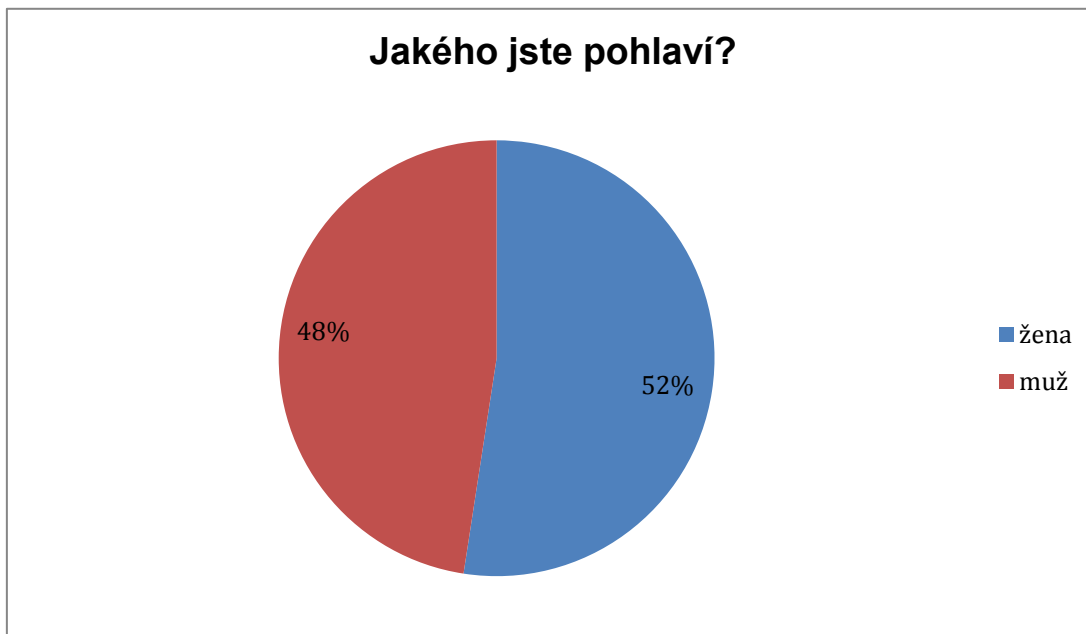
U této otázky respondenti odpovídali na to, zda ještě někdy v budoucnu plánují Skotsko znova navštívit a pokud ano do jaké destinace je to nejvíce láká? Zde se 27% respondentů shodlo na tom, že se vrátí a zajímat je bude Edinburgh, 17% plánuje navštívit Highlands, 14% odpovídajících se shodlo na návštěvě Isle of Skye, 13% respondentů se do Skotska znovu podívat chce, ale ještě se nerozhodli kam, 11% respondentů by chtělo procestovat Skotsko celé, 7% by se chtělo podívat do Aberdeenu, 5% do městečka St. Andrew a 2% by se už do Skotska vrátit nechtělo.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 21: Jakého jste pohlaví?

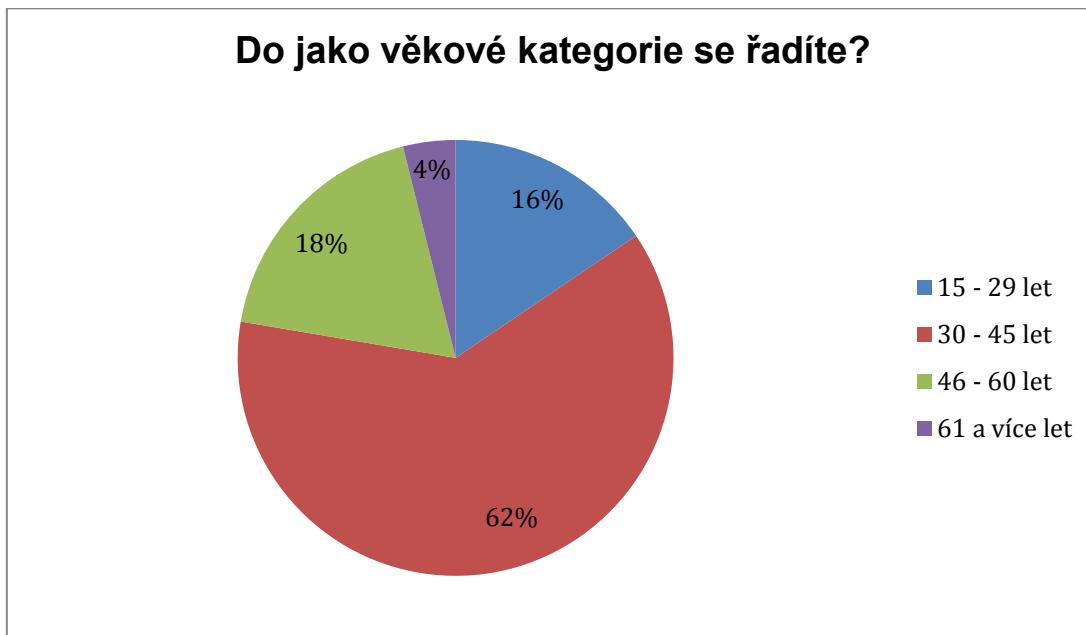
Tato ukázka ukazuje, že se tohoto průzkumu zúčastnily ve většině ženy s 52% a muži s 48%.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Graf 22: do jaké věkové kategorie se řadíte?

62% dotazovaných, kteří Skotsko navštívili, byli do věkové kategorie 30-45 let, s 18% dotazovaných bylo ve věkové kategorii 46-60 let, 16% dotazovaných se řadilo do věkové kategorie 15-29 let a nejméně dotazovaných tedy 4% byly ve věkové kategorii 61 a více.

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

8 Výsledky dotazníkového šetření

Velká Británie – Skotsko se dle statistik MMR (2012) v žebříčku nejnavštěvovanějších destinací českými turisty neobjevuje. Jak dále tyto statistiky ukazují, čeští turisté dávají přednost spíše teplým přímořským destinacím.

Dotazníkové šetření ukázalo, že Skotsko obecně je oblíbenou turistickou destinací mezi českými turisty a také, že má mnoho co nabídnout jako turistická destinace. Ze 103 respondentů, kteří v minulosti Skotsko navštívili, by se do Skotska celých 97% podívalo znova. Jak dále dotazníkové šetření prokázalo, největším lákadlem pro české turisty je panenská skotská příroda. Skotsko je jedno z mála míst, kde je možné se ocitnout zcela sám uprostřed krásné a nespoutané přírody. Je to země s bohatou historií a nádhernou přírodou. Je tedy jisté, že Skotsko bude i nadále pro turisty atraktivní zemí. Dle statistik VisitScotland (2017) zájem o Skotsko jako turistickou destinaci cestovního ruchu roste. Tyto skotské statistiky příjezdového cestovního ruchu také ukazují, že se čeští turisté nezobrazují v první desítce zahraničních turistů.

Dotazníkové šetření dále ukázalo, že Edinburgh je v podvědomí dotazovaných znám převážně jako hlavní město, kde se nachází hrad, který je dominantou a symbolem města a také to, že je Edinburgh jedním z největších turistických atrakcí Skotska a že jsou pro české turisty v tomto městě nejzajímavější hlavně památky, kterých je zde opravdu mnoho. Respondenti dotazníku se shodli například na královské jachtě – Royal yacht Britannia, na královské míli – Royal Mile, také zmiňovali Scott Monument, Skotský parlament - The Scottish Parliament a nebo Edinburghskou univerzitu - University of Edinburgh. Na otázku „co Vás nejvíce přitahuje na městech“ 56% respondentů shodlo na historických památkách. Tato odpověď se shoduje s odpovědí, na otázku co respondenty nejvíce přitahuje na Edinburghu.

Další destinací, která byla sledována v dotazníkovém šetření, byl ostrov Isle of Skye. Tento ostrov přezdíváný také „Perla ostrova“ zvolilo 14% dotazovaných za nejvíce atraktivní topografické místo Skotska. Na otázku „co se Vám vybaví, když se řekne Isle of Skye“ se 40% odpovídajících shodlo na tom, že první, co se jim vybaví

v souvislosti s tímto ostrovem je příroda. V otázce, která oblast Skotska Vás zajímá nejvíce, celých 38% respondentů odpovědělo, že za nejatraktivnější oblast Skotska považují právě ostrov Isle of Skye. Toto číslo dokazuje, že je ostrov skutečnou perlou v moři, která přitahuje turisty svou divokou krásnou přírodou. Jak dále dotazníkové šetření ukázalo, respondentům se vybavila široká škála představ o tomto ostrově. Na otázku „co se Vám vybaví, když se řekne Isle of Skye“ byly odpovědi: whisky, ovce, moře, skály, ticho, gaelština a vodopád Kilt Roch.

Třetí sledovanou destinací toho dotazníkového šetření bylo město Aberdeen. Zde se z odpovědí ukázalo, že 25% respondentů neví, co si má představit, když se řekne Aberdeen. 21% účastníků dotazníkového průzkumu se shodlo na odpovědi ropa. Tato odpověď naznačuje, že je město Aberdeen považováno hlavně za průmyslové město. 11% dotazovaných odpovědělo, že první co se jim vybaví, když se řekne Aberdeen, je univerzita. Tato odpověď poukazuje, že je Aberdeen znám také jako univerzitní město. Z dalších odpovědí je ale zřejmé, že město má co nabídnout jako turistická destinace. 8% respondentů se shodlo na tom, že se zde nachází přístav, 7% se jako první vybaví žulové město, další odpovídali moře, pláž a několik se jich shodlo na přírodě, což asi měli na mysli krásné parky, které se ve městě nacházejí. 4% respondentů se jako první vybaví fotbal a 3% se vybaví beef. Dále se mezi odezvami objevili odpovědi rybolov nebo kultura.

Z dotazníkového šetření také vyplynulo, že 55% respondentů preferovalo leteckou dopravu, 27% dotazovaných si zvolilo vlastní a 11% vlakovou. Velká většina dotazovaných si tedy zvolila nejrychlejší druh dopravy do Skotska a díky nízkonákladovým leteckým společnostem, lze považovat tento druh dopravy také za poměrně levný. Na otázku „jakou formu turistiky dotazovaní preferují“ se 36% shodlo, že nejoblíbenější je pěší turistika, což je pro oblast Skotska naprosto výhodná forma turistiky. 26% zvolilo kulturně poznávací, přičemž tento druh turistiky je také ideální formou pro nejen autorkou zvolené oblasti Skotska. A 16% dotazovaných preferuje cykloturistiku, kde podmínky pro tento druh turistiky jsou ve Skotsku výtečné. Na otázku „kde jste byl ubytován“ bylo 40% dotazovaných ubytováno v soukromých bytech, 31% odpovídajících zvolilo penziony B&B a 12% v kempech. 9% v chatách a 8% zvolilo luxusní hotely. Z těchto reakcí lze vydedukovat, že si respondenti volili spíše levnější formu ubytování. V odpovědích

na otázku „kolikrát jste Skotsko navštívil/a?“ bylo pro 60% dotazovaných, shodná odpověď jednou, 23% respondentů Skotsko navštívilo dvakrát, 10% navštěvuje Skotsko pravidelně. Na otázku „jak dlouho jste ve Skotsku pobyl/a?“ 45% respondentů zvolila možnost jiné, kde nejčastější odpovědi byly dva týdny, 42% odpovědělo týden. A hlavním důvodem pro vycestování do Skotska byla odpověď s 69% dovolená/vlastní zájem. 12% dotazovaných se shodlo na tom, že hlavním důvodem pro vycestování do Skotska byla služební cesta a ten samý počet respondentů, zvolilo možnost jiné, kde byla nejčastější odpovědi „na doporučení rodiny a na návštěvu příbuzných“. Odpovědi a otázku „zaujalo Vás Skotsko natolik, že byste se tam vrátili?“ byla většinová odpověď s 97% ano, pouhá 2% respondentů by do Skotska už nejeli.

Dotazník vyplnilo 52% žen a 48% mužů ve věkových kategoriích s 62% 30-45 let, 18% 46-60 let, 16% 15-29 let a 4% 61 a více let.

9 Řízené rozhovory s pracovníky cestovních kanceláří pořádající zájezdy do Skotska

9.1 Řízený rozhovor č. 1 s pracovníkem cestovní kanceláře pořádající zájezdy do Skotska

Rozhovor proběhl 5. června 2017, v 13:00 hod. s jednatelem společnosti SLAN Tour, Wilsonova 597, Slaný, Česká republika panem RNDr. Ladislavem Peškem

Otázka č. 1.: Jaké typy zájezdů do Skotska nabízíte?

Odpověď: *„v nabídce máme hlavně poznávací zájezdy, autokarové zájezdy a také individuální zájezdy a letecké sběrné zájezdy.“*

Otázka č. 2.: Jak velký je zájem českých turistů o Skotsko? Jsou zájezdy již předem vyprodané nebo je spíše problém tyto zájezdy prodat?

Odpověď: *„Co se týče poznávacích zájezdů, tak do Skotska pořádáme poznávací 1x za rok vždy v srpnu a ten je vždy plně vyprodáný poměrně dost dlouho dopředu. U individuálních zájezdů je to různé, zde vždy záleží na požadavcích klienta, ale tento*

typ zájezdu jsme schopni zajistit kdykoliv. Sběrných zájezdů není mnoho, poněvadž je to dražší záležitost.“

Otázka č. 3.: Nabízíte ve své nabídce také zájezdy do města Aberdeen? Pokud ano co je hlavním lákadlem tohoto města? Pokud ne proč?

Odpověď: „Aberdeen v nabídce nemáme. Důvodem je to, že je příliš daleko na severovýchodě a také proto, že tam nelétají přímé linky z Prahy a není to po naší trase, kterou máme v nabídce. Kromě té polohy není jiný důvod, proč není Aberdeen v naší nabídce.“

Otázka č. 4.: Nabízíte ve své nabídce zájezdy na ostrov Isle of Skye? Co je zde největším lákadlem pro Vaše klienty?

Odpověď: „Ostrov Skye v nabídce máme, poněvadž je po naší trase. Máme zde jednodenní zastávku po trase z Newcastlu. Nic konkrétního zde nenavštěvujeme. Spíše nám slouží jako nejjednodušší cesta trajektem.“

Otázka č. 5.: Určitě ve své nabídce nevynecháte návštěvu Edinburghu. Co zde Vaše klienty nejvíce zajímá nebo láká?

Odpověď: „Edinburgh je trhák. Kromě známého hradu Edinburgh Castle je velice populární Královská míle. Jsme také zaměřeni na proslulý dudácký festival - Festival Millitary Tattoo, který je vždy 7 měsíců dopředu vyprodáný. O tento festival je velký zájem i přesto, že v době konání festivalu jsou nejvyšší ceny ubytování široko daleko v okolí Edinburghu a také dostupnost ubytování je značně omezená. Jsme vlastně jediná česká cestovní kancelář, která tento druh zájezdu pořádá.“

Otázka č. 6.: Jaký druh přepravy do Skotska nabízíte?

Odpověď: „Nejčastěji autokarem, nebo letecky. Většinou to funguje tak, že si klienti sami přiletí do Edinburghu. Zde je pro ně zařízené ubytování a možnosti koupě jednodenního zájezdu např. do Stirlingu nebo některé z palíren whisky blízko Edinburghu.“

Otázka č. 7.: Jaký druh přepravy nabízíte po Skotsku?

Odpověď: „*Po Skotsku se skupinky přepravují námi zajištěnými autobusy.*“

Otázka č. 8.: Jakou formu ubytování ve Skotsku nabízíte?

Odpověď: „*Ubytování je různé, nejčastěji ale B&B a hotely.*“

Otázka č. 9.: O co mají Vaši klienti ve Skotsku největší zájem? – jídlo, whisky, nákupy, památky aj...

Odpověď: „*Určitě památky a příroda. Skotsko je velice rozmanitá země a má mnoho co nabídnout ze své historie a také turisticky zajímavá místa.*“

Otázka č. 10.: O jakou destinaci/město mají Vaši klienti převážně největší zájem?

Odpověď: „*Určitě Edinburgh, Glenfinnaský viadukt a Skotskou vysočinu.*“

Otázka č. 11.: Vrací se Vaši klienti se zájmem o opětovnou návštěvu Skotska? Pokud ano o jaký typ zájezdu a jakou destinaci mají zájem?

Odpověď: „*Takový přehled nemám, abych pravdu řekl. Nelze to samozřejmě vyloučit, ale asi nevrací. Snažíme se naše zájezdy dělat natolik zajímavé a bohaté, aby v těch 10 dnech viděli co nejvíce ze Skotska. I když Skotsko je atraktivní destinace a je zde stále co objevovat, myslím si, že aby viděli 1-2 místa sem znovu nepojedou. Dle mého názoru chtějí jet i jinam.*“

Otázka č. 12.: Jaká je nejčastější věková skupina klientů zájímajících se zájezdy do Skotska?

Odpověď: „*Co se věkové skupiny týče, tak máme dvě základní věkové skupiny a to platí asi i pro ostatní naše zájezdy 40+ a 50 více.*“

Otázka č. 13.: Myslíte si, že jsou Skotové za turisty rádi?

Odpověď: „*Určitě jsou rádi hlavně za ty, co tam nejezdí pouze v sezóně, kdy je nejvyšší obsazenost a tím pádem i nejvyšší ceny. V této době mají dost klientů. Takže duben a říjen je doba, kdy mají rády turisty nejvíce.*“

9.2 Řízený rozhovor č. 2 s pracovníkem cestovní kanceláře pořádající zájezdy do Skotska

Rozhovor proběhl 28. června 2017, v 10:00 hod. s pracovníkem cestovní kanceláře BOCA spol. s r.o. Husitská 763, Pardubice s paní Andreou Málkovou.

Otázka č. 1.: Jaké typy zájezdů do Skotska nabízíte?

Odpověď: *„Nabízíme převážně poznávací zájezdy.“*

Otázka č. 2.: Jak velký je zájem českých turistů o Skotsko? Jsou zájezdy již předem vyprodané nebo je spíše problém tyto zájezdy prodat?

Odpověď: *„Klienti mají zájem o zájezdy do Skotska, ale někdy je může odradit vyšší cena.“*

Otázka č. 3.: Nabízíte ve své nabídce také zájezdy do města Aberdeen? Pokud ano co je hlavním lákadlem tohoto města? Pokud ne proč?

Odpověď: *„Toto město v nabídce zahrnuté nemáme a to kvůli větší vzdálenosti od našich ubytovacích kapacit.“*

Otázka č. 4.: Nabízíte ve své nabídce zájezdy na ostrov Isle of Skye? Co je zde největším lákadlem pro Vaše klienty?

Odpověď: *„Ano určitě. Největším lákadlem je zdejší příroda, projížďky lodí po moři s možností zahlédnout tuleně, dále pak památky jako je například hrad Dunvegan a město Portree.“*

Otázka č. 5.: Určitě ve své nabídce nevynecháte návštěvu Edinburghu. Co zde Vaše klienty nejvíce zajímá nebo láká?

Odpověď: *„Edinburgh samozřejmě nevynecháme – mezi nejzajímavější turistické atrakce patří např. Edinburgh Castle, Royal Mile, St. Giles Cathedral, Holyrood Palace a nebo Calton Hill.“*

Otázka č. 6.: Jaký druh přepravy do Skotska nabízíte?

Odpověď: *„Převážně autobus a trajekt.“*

Otázka č. 7.: Jaký druh přepravy nabízíte po Skotsku?

Odpověď: „*Máme sjednanou autobusovou dopravu.*“

Otázka č. 8.: Jakou formu ubytování ve Skotsku nabízíte?

Odpověď: „*Poněvadž jsou našimi klienty hlavně studenti, máme sjednané ubytování v mládežnických ubytovnách a ubytování v soukromí.*“

Otázka č. 9.: O co mají Vaši klienti ve Skotsku největší zájem? – jídlo, whisky, nákupy, památky aj...

Odpověď: „*Nejvíce je láká příroda (hory, jezera) dále to jsou památky jak historické tak i technické, města, palírny whisky, ale také nákupy.*“

Otázka č. 10.: O jakou destinaci/město mají Vaši klienti převážně největší zájem?

Odpověď: „*O města Edinburgh, Stirling, Falkirk hlavně kvůli rotačnímu lodnímu výťahu Falkirk Wheel dále pak o jezera nejvíce však o Loch Ness, hory Ben Nevis, technické památky jako například Neptune's Staircase a ostrov Isle of Skye.*“

Otázka č. 11.: Vrací se Vaši klienti se zájmem o opětovnou návštěvu Skotska? Pokud ano o jaký typ zájezdu a jakou destinaci mají zájem?

Odpověď: „*Ano mají zájem o opětovnou návštěvu této země a to převážně těchto destinací: Edinburgh, Stirling, Ben Nevis, Loch Ness a Isle of Skye.*“

Otázka č. 12.: Jaká je nejčastější věková skupina klientů zajímajících se zájezdy do Skotska?

Odpověď: „*Většinu našich klientů tvoří školní skupiny ve věkové kategorii 12 – 19 let.*“

Otázka č. 13.: Myslíte si, že jsou Skotové za turisty rádi?

Odpověď: „*Věřím, že ano.*“

10 Závěr - shrnutí výsledků, doporučení

Skotsko má mnoho co nabídnout jak domácím tak i zahraničním turistům. Cestovní ruch zde má ideální podmínky pro svůj rozvoj. Jedním z hlavních atributů této země je deštivé počasí. Dotazníkové šetření prokázalo, že respondenti považují deštivé a proměnlivé počasí za jeden z největších záporů této země. Ale i přes nepřízeň počasí je zde nabídka v podobě krásné krajiny a spousty přírodních i kulturních památek. Země se může pyšnit také velkou škálou společenských událostí, které se zaměřují na skotskou historii a kulturu a dále několika památkami UNESCO, které lákají velké množství turistů. Drtivá většina respondentů dotazníkového šetření se shodla na tom, že místní obyvatelé působí přátelsky. To, že jsou Skoti považováni za přátelský, prokázali také výsledky u otázky, co dotazovaní považují za největší klad této země.

Výsledná souhrnná zjištění dotazníkového šetření a řízených rozhovorů prokázala, že Skotsko má tvář atraktivní destinace pro české turisty. V odpovědích respondentů se hledali odpovědi na tři výzkumné otázky. Na první otázku, zda jsou pro české turisty hlavní turistickou atraktivitou v Edinburghu převážně kulturní a historické památky se jak z kvalitativního tak i kvantitativního průzkumu dokázalo, že je město Edinburgh pro české turisty nejvyhledávanější a nejnavštěvovanější turistickou destinací a že turisty láká převážně svými historickými památkami. Tato odpověď se shoduje také s odpovědí na otázku v dotazníkovém šetření, „co české respondenty přitahuje nejvíce na městech“. Zde se celých 56 % dotazovaných shodlo na tom, že nejvíce přitažlivé jsou na městech historické památky, které toto středověké město, jehož historie je propletena nesčetnou škálou různých příběhů nabízí opravdu mnoho. S Edinburghem také souvisí odpověď na otázku, zda se respondenti ještě někdy v budoucnu plánují vrátit do Skotska a pokud ano, do jaké destinace. Zde se jich většina shodla na tom, že pokud se vrátí do Skotska, rádi by navštívili právě město Edinburgh. Portál Edinburgh (2017) uvádí statistiky cestovního ruchu z roku 2014, kdy celkový počet návštěvníků tohoto města byl 3, 795 milionů z toho 1, 59 milionů

návštěvníků bylo ze zahraničí. V letech 2013-2015 dle tohoto portálu navštívilo Edinburgh 13000 návštěvníků z České republiky, což byl nejmenší počet ze všech zmiňovaných zemí evropské unie ve statistikách. Tento portál dále uvádí, že největší atraktivitou je Edinburghský hrad a hned v zápětí je to prý Skotské národní muzeum.

V odpovědi na druhou otázku, zda je ostrov Isle of Skye atraktivní turistickou destinací pro české turisty a zda je jeho hlavní předností jako turistické destinace zdejší příroda, oba průzkumy prokázaly, že ostrov Isle of Skye je atraktivní turistickou destinací, která láká svou nádhernou přírodou. Kvantitativní průzkum také prokázal, že většina respondentů preferuje pěší turistiku, což lze na tomto ostrově dobře provozovat. Největší počet dotazovaných v dotazníkovém šetření se shodlo na tom, že je nejvíce zajímavá právě oblast Isle of Skye a Highlands. Stejně tak se i většina dotazovaných shodla na tom, že mezi nejvíce přitažlivá topografická místa Skotska patří Highlands k níž patří přilehlé ostrovy, Hebridy a také ostrov Isle of Skye. Dle skotských statistik Visitscotland (2017) jsou Highlands a ostrov Skye druhou nejnavštěvovanější destinací Skotska.

Z odpovědí dotazníkového šetření na třetí výzkumnou otázku, zda je město Aberdeen atraktivní turistickou destinací pro české turisty vyplynulo, že město Aberdeen není oblíbenou turistickou destinací českých turistů i přesto, že má mnoho co nabídnout jako atraktivní turistická destinace. Skotské statistiky Visitscotland (2010-2016) ukazují, že v období leden-prosinec 2015 navštívilo Aberdeen a jeho okolí celkem 1, 339, 000 návštěvníků, kteří zde přenocovali. 78% dle těchto statistik, tvořil domácí příjezdový cestovní ruch a 22% zahraniční cestovní ruch, převážně ze zemí USA, Francie, Německo a Itálie. Jak dále tyto statistiky ukazují, 50% dotazovaných považovalo za největší turistickou atrakci této oblasti krajinu, 45% si zvolilo jako hlavní důvod návštěvu přátel či příbuzných a na třetí příčce s 36% se umístila kultura a historie.

Dotazníkové šetření prokázalo, že většina respondentů nevědělo, co si má pod názvem Aberdeen představit, což může značit o tom, že je jen málo propagováno a nabízeno českými cestovními kancelářemi, a že celkově je potřeba uvést toto výjimečné a zajímavé město do podvědomí českých turistů. Skotský portál Visitscotland (2017) propaguje a představuje město Aberdeen jako město

s působivou architekturou a množstvím různých atraktivit, díky nimž lze hlouběji nahlédnout do jeho historie, objevovat jeho kulturu včetně mořského dědictví v Námořním muzeu a exotických rostlin v Duthie parku. Ze závěrů obou řízených rozhovorů s pracovníky cestovních kanceláří vyplynulo, že jediným důvodem proč obě cestovní kanceláře nezahrnují město Aberdeen do nabídky zájezdů po Skotsku, je jeho poloha, tedy vzdálenost od plánovaných tras a ubytovacích zařízení. Toto zjištění vede k zamyšlení se nad tím, zda by nebylo vhodné, aby začali cestovní kanceláře organizovat trasy po Skotsku, tak, aby bylo možné navštívit tuto zajímavou destinaci a zároveň prosperující město sloužící jako základna rozsáhlého ropného průmyslu v Severním moři. Město, které nabízí svým návštěvníkům krásnou a jedinečnou architekturu, láká je svou všude přítomnou flórou a parky. Aberdeen poskytuje výtečné zázemí pro kongresový cestovní ruch a veletrh cestovního ruchu. Portál Visitaberdeenshire (2017) informuje o všech plánovaných akcích, konferencích a různě orientovaných schůzích a událostech. Portál dále uvádí, že město má k dispozici pro tyto účely 4000 hotelových pokojů a dalších 2000 pokojů plánuje vybudovat do konce roku 2020. Visitaberdeenshire (2017) také uvádí, že město má k dispozici pro tyto potřeby výstavní a konferenční centrum nazývané AECC, kde se ročně koná více jak 600 různých akcí zaměřených na konference a výstavy různých odvětví, které se netýkají pouze energetiky, ale také lékařství, vzdělávání, cestovního ruchu, gastronomie a jiných. Město disponuje mezinárodním letištěm s přílety z několika evropských měst jako je Amsterdam, Frankfurt, Paříž, Gdaňsk a další. Pro českého turistu to tedy znamená minimálně jeden přestup.

V následujícím textu si autorka dala za cíl shrnout elementární doporučení pro cestovní kanceláře pořádající zájezdy do Skotska.

Na základě shrnutí výsledků týkajících se města Aberdeen je doporučením pro cestovní kanceláře zapojení tohoto města do plánovaných tras po Skotsku, poněvadž je díky své poloze nejen výbornou základnou pro průzkum severovýchodního Skotska a pobřeží, které v nabídkách cestovních kanceláří chybí, ale také je to město, které se liší od ostatních Skotských měst svou jedinečnou atmosférou, mísící v sobě nádechy architektury, průmyslu, historie a zábavy. Dále se nabízí jako vhodné, zařadit toto město do nabídek při organizování kongresových

akcí všech typů. Cestovní kanceláře a agentury hrají důležitou roli při organizování kongresových akcí všech typů a také se podílejí na realizaci všech produktů kongresové turistiky. Čím větší kongresová akce je, tím větší roli hraje a stává se nenahraditelnou. Město Aberdeen disponuje dostatečným počtem lůžek, stravovacích a zábavních zařízení, mezinárodním letišťem a dostatečným množstvím přírodních a kulturních atraktivit v jeho blízkém okolí.

11 Seznam použité literatury

- [1] SCOTTISH GOVERNMENT. Tourism. Tourism is everyone's business - everyone in Scotland is an ambassador. [online]. 2016 [cit. 2017-01-04]. Dostupné z: <http://www.gov.scot/Topics/Business-Industry/Tourism>
- [2] TROUSIL, Michal, JAŠÍKOVÁ, Veronika. Úvod do tvorby odborných prací. 2. Vydání. Hradec Králové. Gaudeamus, 2015. 240 s. ISBN 978-80-7435-542-4.
- [3] ZELENKA, Josef, PÁSKOVÁ, Martina. Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přepracované a doplněné 2. vydání. Linde Praha, 2012. 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.
- [4] GOELDNER, Charles a BRENT, Ritchie. Cestovní ruch: principy, příklady, trendy. 1. vydání. Brno. BIZBOOKS, 2014. 568 s. ISBN 978-8025125953.
- [5] UNWTO WORLD TOURISM ORGANISATION. Recommendations on tourism statistics (english version). [online]. 1991 [cit. 2017-17-04]. Dostupné z: Ottawa, 1991 The International Conference on Travel and Tourism Statistics in Ottawa (Canada) adopts a resolution defining the statistical needs of the tourism industry in 1991.
- [6] HLADKÁ, Jitka. Technika cestovního ruchu. 1. vyd. Grada Publishing. 1997. 168 s. ISBN 80-7169-476-2.
- [7] PALATKOVÁ, Monika. Marketingová strategie destinace cestovního ruchu. Jak získat více příjmů z cestovního ruchu. 1. Vyd. Grada Publishing Praha. 2006, 224+124 s. ISBN 80-247-1014-5.
- [8] RYGLOVÁ, Kateřina a kol. Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Vyd. Grada Publishing a.s., 2011, 216 s. ISBN 978-80-247-4039-3.

- [9] FORET, Miroslav, FORETOVÁ Věra. Jak rozvíjet cestovní ruch. 1. vydání. Praha: Grada. 2001. 180 s. ISBN 80-247-0207-X.
- [10] BARTL, H. a SCHMIDT, F. Destination Management. Institut für regionale Innovation. Wien 1998. ISBN: neuvedeno
- [11] McKELVIE, Robin a Jenny. Skotsko. Vyd. v českém jazyce. Brno: nakladatelství CPress, 2012, 318 s. ISBN 978-80-264-0062-2
- [12] HUMPHREYS, Rob & REID, Donald. Skotsko. Vyd. v českém jazyce 1. Brno: nakladatelství JOTA, s.r.o. 2002, 820 s. ISBN 80-7217-053-8.
- [13] MÁNERT, Oldřich. Skotsko připravuje nové referendum o nezávislosti. Reaguje na brexit. [online]. 2016 [cit. 2017-16-05]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/skotsko-referendum-nezavislost-doc-/zahranicni.aspx?c=A161013_124512_zahranicni_ert
- [14] WILSON, Neil a MURPHY, Alan. Skotsko. Vyd. v českém jazyce 1. Praha: nakladatelství Svojtka & Co., s.r.o., 2005, 453 s. ISBN 80-7237-907-0.
- [15] CESTOVNÍ KANCELÁŘ CK POZNÁNÍ. Skotsko. [online]. 2013 [cit. 2017-16-05]. Dostupné z: <http://skotsko.cz/>
- [16] WILSON, Neil a SYMINGTON, Andy. Skotsko. 2. české vyd. Praha: Svojtka & Co., 2011, 555 s. ISBN 978-80-256-0569-1.
- [17] PLANET WARE. 8 Top – Rated Tourist Attractions in the Hebrides and Isle of Skye. [online]. 2017 [cit. 2017-27-05]. Dostupné z: <http://www.planetware.com/hebrides/isle-of-skye-sco-hgh-skye.htm>

- [18] HRALA, Václav. Geografie cestovního ruchu. 6 vyd. IDEA SERVIS, konsorcium M. Horákové, Praha, 2013, 197 s. ISBN 978-80-85970-79-1.
- [19] SCOTLAND ENVIROMENTS. Gateway to everything you need to know about Scotlnad's enviroment. [online]. 2017 [cit. 2017-02-06]. Dostupné z: <http://www.environment.scotland.gov.uk/get-informed/>
- [20] FUN SCOTLAND. Fun Scotland - regions Scotland. [online]. 2017 [cit. 2017-27-05]. Dostupné z: <http://funscotland.com/regions.asp>
- [21] SKYSCANNER. Informace o letištích Skotsko. [online]. 2002-2017 [cit. 2017-16-05]. Dostupné z: <https://www.skyscanner.cz/letistni/scotl/letiste-v-skotsko.html>
- [22] UNDISCOVERED SCOTLAND. Driving & Roads. [online]. 2000-2017 [cit. 2017-16-05]. Dostupné z: <http://www.undiscoveredscotland.co.uk/usscotfax/travel/driving.html>
- [23] RUŠ, Michal. DO SVĚTA. Perla Skotska Isle of Skye. [online]. 2006-2017 [cit. 2017-16-05]. Dostupné z: <http://www.dosveta.com/perla-skotska-isle-of-skye/>
- [24] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Domáci a výjezdový cestovní ruch. [online]. 2015 [cit. 2017-30-05]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Statistiky-Analyzy/Statistiky-cestovniho-ruchu-2014/Domaci-a-vyjezdovy-cestovni-ruch>
- [25] VISIT SCOTLAND. Scotland. The key facts on tourism in 2015. [online]. 2016 [cit. 2017-1-06]. Dostupné z: <http://www.visitscotland.org/pdf/Tourism%20in%20Scotland%20Factsheet%202015.pdf>

- [26] EDINBURGH. The city of Edinburgh council. [online]. 2017 [cit. 2017-1-06].
Dostupné z:
http://www.edinburgh.gov.uk/info/20247/edinburgh_by_numbers/1012/edinburgh_by_numbers
- [27] VISIT SCOTLAND ALBA. Scotland visitor survey 2015. [online]. 2017 [cit. 2017-1-06].
Dostupné z:
[http://www.visitscotland.org/pdf/Final%20\(external%20use\)%20Scotland%20Visitor%20Survey%202015%20updated%208%20March%202016.pdf](http://www.visitscotland.org/pdf/Final%20(external%20use)%20Scotland%20Visitor%20Survey%202015%20updated%208%20March%202016.pdf)
- [28] VISIT SCOTLAND ALBA. Scotland visitor survey 2015 & 2016. Aberdeen and Aberdeenshire. [online]. 2015 [cit. 2017-1-06]. Dostupné z:
<http://www.visitscotland.org/pdf/ScotlandVisitorSurveyRegionalSummaryAberdeen.pdf>
- [29] VISITABERDEENSHIRE. Aberdeen for conferences & events 2017. [cit. 2017-1-07]. Dostupné z: <https://visitabdn.com/assets/Aberdeen-for-Conferences-and-Events.pdf>

12 Přílohy

12.1 Seznam obrázků

Obrázek 1: Turistické oblasti Skotska	15
Obrázek 2: Edinburghský hrad.....	58
Obrázek 3: Výhled na část města Edinburgh.....	59
Obrázek 4: Ostrov Isle of Skye	60
Obrázek 5: Ostrov Isle of Skye, kde jsou tuleni typickou faunou ostrova.....	61
Obrázek 6: Ostrov Isle of Skye	62
Obrázek 7: Většina města Aberdeen je postavena ze stříbřitě šedé žuly.....	63
Obrázek 8: Aberdeenský přístav.....	64
Obrázek 9: Aberdeenská pláž a promenáda.....	65
Obrázek 10: Zeleň uprostřed města Aberdeen	66
Obrázek 11: Marischal College – Aberdeenská univerzita.	67

12.2 Seznam grafů

Graf 1: Navštívil/a jste někdy Skotsko?	19
Graf 2: Co se Vám vybaví, když se řekne Skotsko?.....	20
Graf 3: Co Vás přimělo k rozhodnutí vycestovat do Skotska?	21
Graf 4: Jak dlouho jste ve Skotsku pobyl/la?.....	22
Graf 5: Kolikrát jste Skotsko navštívil/la?	23
Graf 6: Kde jste byl ubytován/a?.....	24
Graf 7: Jaký typ zájezdu preferujete?	25
Graf 8: Zaujalo Vás Skotsko natolik, že byste se tam vrátili?	26
Graf 9: Jakou formu turistiky preferujete?.....	27
Graf 10: Která topografická místa Skotska Vás nejvíce přitahují?.....	28
Graf 11: Co Vás nejvíce přitahuje na městech?.....	29
Graf 12: Co se Vám vybaví, když se řekne Edinburgh?.....	30
Graf 13: Co se Vám vybaví, když se řekne Isle of Skye?	31
Graf 14: Co se Vám vybaví, když se řekne Aberdeen?	32
Graf 15: Která oblast Skotska Vás zajímá nejvíce?.....	33

Graf 16: Jakou dopravu preferujete?	34
Graf 17: Jak na Vás působí místní obyvatelé?	35
Graf 18: Jak na vás Skotsko působí? Největší klad této země.	36
Graf 19: Jak na vás Skotsko působí? Největší zápor této země.	37
Graf 20: Plánujete se do Skotska ještě někdy vrátit? Ano/Ne – Pokud ano do jaké destinace/města.....	38
Graf 21: Jakého jste pohlaví?	39
Graf 22: Do jaké věkové kategorie se řadíte?.....	40

13 Obrázkové přílohy

Obrázek 2: Přirozená dominanta města Edinburgh, Edinburghský hrad tyčící se nad celým městem dodává městu romantický nádech.

Zdroj: autorka

Obrázek 3: Výhled na část města Edinburgh s dobře viditelným Artušovým trůnem, nízkými mraky a vysočinou v pozadí. Lze pozorovat mísení se typické skotské architektury s moderní architekturou.

Zdroj: autorka

Obrázek 4: Ostrov Isle of Skye – fotografie s hloubkou – kameny, tráva, lesy, jezero, malé pohoří, moře to vše v jednom pohledu. Není zde vidět lidský zásah do nenarušené přírody.

Zdroj: autorka

Obrázek 5: Ostrov Isle of Skye pohled na až nehostinnou, ale zajímavou krajinu. Tuleni jsou zde typickou faunou ostrova. Velkou část povrchu pokrývají lišejníky a nízké porosty.

Zdroj: autorka

Obrázek 6: Ostrov Isle of Skye – snad trošku smutný, ale přesto romantický pohled z kopce na skotské mlhy a krčící se domky při zálivu. Architektura zapadající do přirozeného prostředí skotského venkova.

Zdroj: autorka

Obrázek 7: Většina města Aberdeen je postavena ze stříbřitě šedé žuly, která se za slunečných dnů hezky třpytí, pokud je ale zataženo jen těžko lze rozpoznat, kde končí město a kde začíná obloha.

Zdroj: autorka

Obrázek 8: Aberdeenský přístav k tomuto průmyslovému městu neodmyslitelně patří. Je důležitým dopravním uzlem Skotska. Každý den odbaví několik desítek lodí.

Zdroj: autorka

Obrázek 9: Aberdeenská pláž a promenáda táhnoucí se na sever do širých dálek vybízí za slunečného počasí k romantickým procházkám a nádherným nekonečným výhledům.

Zdroj: autorka

Obrázek 10: Zeleň uprostřed města Aberdeen určitě napomáhá k rozveselení města a potlačení šedi. Čiší energií, barevností a elegancí. Díky vydatným deštům se místní flóře daří.

Zdroj: autorka

Obrázek 11: Marischal College – Aberdeenská univerzita. Barevná a materiální ucelenost vyvolává pocit historické velkoleposti. Ve městě lze pozorovat nekonečné prolínání studentů a místních usedlíků.

Zdroj: autorka

14 Zadání práce

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Akademický rok: 2017/2018

Studijní program: Ekonomika a management
Forma: Kombinovaná
Obor/komb.: Management cestovního ruchu - anglický jazyk
(mcr-k-a)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Krobotová Hana	Kežmarská 546, Lanškroun - Ostrovské Předměstí	I14625

TÉMA ČESKY:

Předpoklady rozvoje cestovního ruchu vybraných destinací Skotska

TÉMA ANGLICKY:

Assumption of tourist development in a selected area of Scotland

VEDOUCÍ PRÁCE:

doc. PaedDr. Jiří Štyrský, CSc. - KRRCR

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Osnova:

1. Úvod
2. Cíl a metodika práce
3. Literární rešerše
4. Teoretická část
5. Informační minimum
6. Praktická část
7. Závěry a doporučení
8. Seznam použitých zdrojů
9. Přílohy
10. Časový harmonogram prací - do 10. února 2017 - předložení 1. varianty
- do 28. dubna 2017 závěrečné odevzdání

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

McKelvie R., Skotsko, National Geographics
Humphreys R., Reid D., Skotsko, Tursitický průvodce
Wilson N., Murphy A., Skotsko, Lonely Planet
Štyrský J. - Geografie ČR, Gaudeamus 2015
Zelenka J., Pásková M. - Cestovní ruch - Výkladový slovník
Palatková M., - Management cestovních kanceláří a agentur

Podpis studenta:

Datum:

14.12.2016

Podpis vedoucího práce:

Datum:

14.12.2016